

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки та психології

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ МУЛЬТФІЛЬМІВ НА ПСИХІЧНИЙ
РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Ковачик Ніколетта Юріївна

Студентка IV-го курсу

Освітня програма: 012 Дошкільна освіта

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник:

Романюк Катерина Олександрівна,
канд. пед. наук, доцент

Консультант:

Конц Тімеа Степанівна,
ст. викладач

Завідувач кафедру:

Біда Олена Анатоліївна,
доктор пед. наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 2021

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра педагогіки та психології

Кваліфікаційна робота
Особливості впливу мультфільмів на психічний розвиток дітей
дошкільного віку

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконала: студентка IV-го курсу
Ковачик Ніколетта Юрївна
Освітня програма: 012 Дошкільна освіта

Науковий керівник:
Романюк Катерина Олександрівна
канд. пед. наук, доцент

Консультант: **Конц Тімеа Степанівна**
ст. викладач

Рецензент:
Бергхауер-Олас Емьовке Ласлівна
PhD, доцент

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Pedagógia és Pszichológia Tanszék

A rajzfilmek hatásai az óvodás gyermek pszichikai fejlődésére

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: **Kovácsik Nikoletta**

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 012 Óvodapedagógia

Témavezető: **Romanyuk Katerina,**
a pedagógiai tudományok kandidátusa, docens

Konzulens tanár: **Koncz Tímea, adjunktus**

Recenzens: **Berghauer - Olasz Emőke,**
PhD, docens

Зміст

Вступ.....	6
I. Перегляд літератури.....	8
1.1. Розвиток дітей – важливість ранніх моментів	10
1.2. Особливості та ефекти мультфільмів	11
1.2.1. Поява і покоріння часу мультфільмами.....	11
1.2.2. Казка проти мультфільму.....	16
1.2.3. Сучасні мультфільми.....	18
1.3. Вплив мультфільмів на життя дітей дошкільного віку.....	20
II. Моє дослідження.....	26
2.1. Мета та об’єкти дослідження,гіпотези	26
2.2. Обставини та місце дослідження	26
2.3. Методи дослідження та зразки презентації.....	27
2.4.Результати дослідження.....	28
2.4.1. Доказ гіпотези No 1	38
2.4.2. Доказ гіпотези No 2.....	41
2.4.3. Доказ гіпотези No 3.....	42
Висновки	45
Резюме	48
Список використаної літератури.....	51
Список схем і таблиць	53
Додатки.....	54

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	6
I. Szakirodalmi áttekintés	8
1.1. A kisgyermek fejlődése – a korai pillanatok fontossága.....	10
1.2. A rajzfilmek sajátosságai és hatásai.....	11
1.2.1. A rajzfilmek megjelenése és térhódítása.....	11
1.2.2. Mese vs. rajzfilm.....	16
1.2.3 A modern rajzfilmek	18
1.3. Rajzfilmek hatásai az óvodáskorú gyermekek életében	20
II. Saját vizsgálat	26
2.1. Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek	26
2.2. A vizsgálat körülményei és helyszíne.....	26
2.3. Kutatási módszerek és a minta bemutatása.....	27
2.4. Eredmények	28
2.4.1. 1. számú hipotézis igazolása	38
2.4.2. 2. számú hipotézis igazolása	41
2.4.3. 3. számú hipotézis igazolása	42
Összefoglalás.....	45
Ukrán nyelvű összefoglalás (Rezümé).....	48
Hivatkozott irodalom.....	51
Ábrák és táblázatok jegyzéke	53
Mellékletek.....	54

Bevezetés

Napjainkban szinte minden háztartásban, kettő vagy több tévékészüléket, számítógépeket, laptopot, okos telefont, tabletet és más lejátszásra alkalmas eszközöket találunk. A jelenben teljesen megváltoztak a mesenézési és TV nézési szokásaink. A képernyőn keresztül közvetített adások és a közvetített információ hordozhatóvá vált, könnyen elérhetővé a különböző médiaeszközök elterjedésével. A média annyira felhasználóbarátnak állítja be ezeket az új eszközöket és felületeket, hogy legtöbbször már az óvodás gyermek is saját maga használja és döntheti el mit és meddig nézzen rajta. Viszont tudnunk kell, hogy korlátok nélkül károkat okozhat mind testi és lelki fejlődésüket illetően.

A gyerekek olyanok, mint a fehér papírok. Rajzolni lehet rájuk, viselkedést és személyiséget. A gyerekek elfogadják a mesében látott szereplőket, azonosulnak a rajzfilmben látott karakterekkel, befolyást gyakorolnak viselkedésükre. Azért választottam tehát ezt a témát, mert érdekelt, hogyan hatnak a rajzfilmek az óvodáskorú gyermekekre pozitív és negatív irányban is. Már gyerekkoromban nagyon szerettem rajzfilmeket, animációs filmeket nézni, teljes figyelmemet lekötötte.

Munkám céljai a következők: leendő pedagógusként szeretnék betekintést nyújtani arra vonatkozólag, hogy általában milyen mesenézési szokásokkal rendelkeznek az óvodáskorú gyerekek, mennyi időt töltenek a képernyő előtt, a média mennyire és hogyan befolyásolja az óvodások mesenézési szokásait, milyen hatással vannak a gyerekekre a rajzfilmekeken keresztül közvetített üzenetek, illetve hogyan lehet kiküszöbölni a negatív behatásokat.

Mindezek megvalósítására a következő módszereket használom munkám során:

Első lépésben kitekintést teszek a gyermekek rajzfilmnézését vizsgáló szakirodalmak körében. Ezt követően online kérdőíves vizsgálat segítségével azt vizsgálom, hogy mennyire van jelen a rajzfilmnézés az óvodás korú gyermekek életében.

A kérdőívet összesen 51 szülő töltötte ki, így kutatásom nem tekinthető reprezentatívnak, viszont az adatok forrása megfelelő minőségűnek mondható.

A primer kutatás keretében arra keresem a választ, hogy mennyire van jelen a rajzfilmnézés az óvodáskorú gyermekek életében?

A vizsgálat során felállított hipotézisek a következők:

H1: A tévékészülékek háztartáson belüli száma nem befolyásolja a gyermekek rajzfilmnézési gyakoriságát és hosszát.

H2: Azok a gyermekek, akik még nem járnak óvodába, több időt töltenek rajzfilmnézéssel.

H3: Azoknál a gyerekeknél, akik válogatott mesét néznek, nem mutatkozik agresszív viselkedés és rémálom.

A beérkező válaszok kiértékelése után választ kaphatunk arra, hogy a kutatásban résztvevő szülők gyermeki milyen gyakorisággal és alkalmanként mennyi időt töltenek rajzfilmnézéssel. Emellett megismerhetjük azt is, hogy a szülők hogyan állnak a gyermekek rajzfilmnézéséhez, illetve hogyan befolyásolják azt például azzal, hogy meghatározzák gyermekeik számára, hogy mely meséket nézhetnek.

Úgy vélem, azért fontos a gyermekek rajzfilmnézési szokásainak megismerése, mert apjainkban a digitális eszközök térhódításával a rajzfilmek egyre többet jelentenek már egy kedves történetnél, azonban a megfelelő mesenézési szokás kialakításával és a megfelelő rajzfilm kiválasztásával sokkal inkább válhat egy gyermek számára a rajzfilmnézés, mint hátrányára. Ugyanakkor az tény, hogy egy gyermek személyiségének fejlődésére mért hatásokat még a megfelelő mese alapos kiválasztásával is igen nehéz elkerülni.

I. Szakirodalmi áttekintés

„Annak a gyermeknek, aki mesét hallgatva nő fel, varázspálcája a saját elméje lesz, és képzelete, érzelmi intelligenciája segíti majd a megpróbáltatások közepette.”

(Kádár, 2012, Kádár, hátsó kötéstábla)

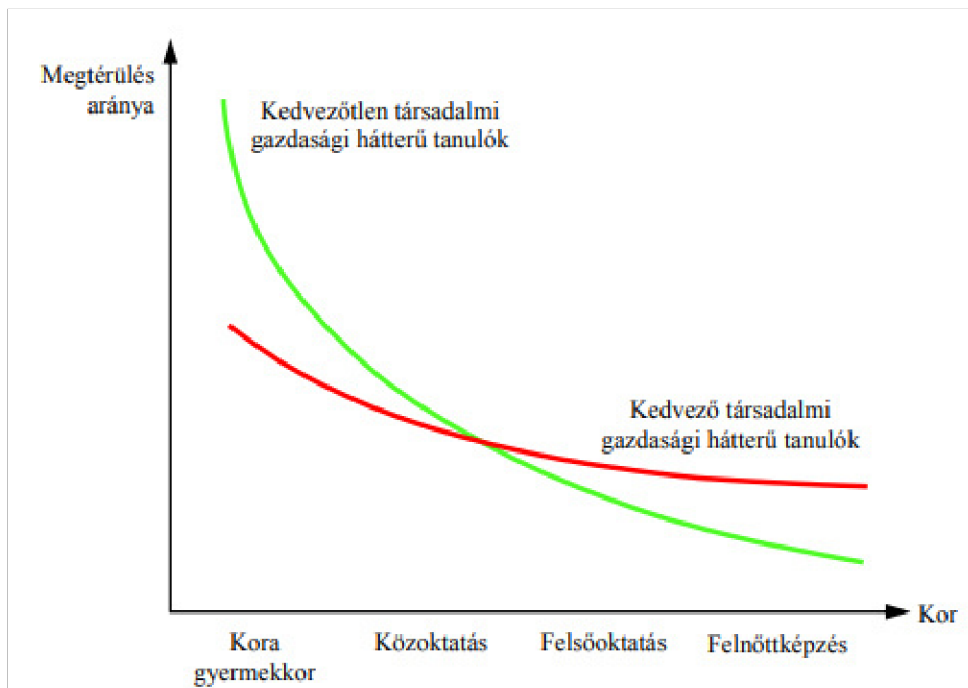
Az ezredforduló után az óvodáskorú gyermekek tevékenységének szerkezete hatalmasat változott. Nem rég a 3 és 6 év közötti gyermekek fő elfoglaltsága a játék, a rajz és különböző kreatív tevékenységek, illetve a mesehallgatás volt. Azonban napjainkban már egyre jobban kiszorítják ezeket a tevékenységeket a különböző rajzfilmek. Szociológusok szerint a gyerekek szabadidejük 20-40%-át töltik a televízió előtt, és inkább rajzfilmeket néznek, vagy számítógépes játékokat játszanak a hagyományos játéktevékenységek helyett. Napjainkra a rajzfilmek váltak a gyermekek számára a világábrázolások színterévé, illetve az emberi kapcsolatok és viselkedési normák egyik alapvető hordozójává (Sokolova, 2011).

1.1. A kisgyermek fejlődése – a korai pillanatok fontossága

A gyermek születésétől az első 8 évet koragyermekkorának nevezi a szakirodalom. Számos kutatás igazolta már, hogy ez egy kiemelten szenzitív időszak a gyermekek fejlődése szempontjából, mivel ebben az életkorban a legfogékonyabbak a gyermekek a fejlődésre. A különböző fejlesztő programok ebben a 8 évben lehetnek a leginkább hatékonyak, így ennek ismerete felhívja a figyelmet arra, hogy mennyire fontos az óvodáskorú gyermekek megfelelő fejlesztése (Józsa, 2016).

Óvodás korról jellemzően 3 éves kortól 6 éves korig beszélhetünk, azonban ez az intervallum mindkét irányba kiszélesedhet, mivel egyes országok törvényei lehetővé teszik már a 2,5 éves gyermekek számára az óvodába való beiratkozást, illetve vannak olyan gyermekek, akik 6. életévük betöltésekor még nem iskolaérettek, így ők még óvodások maradnak.

Az elmúlt években egyre több tanulmány készült a kora-gyermekkorai nevelés fontosságát illetően. A tanulmányok eredményei egyértelműen felhívják a figyelmet arra, hogy az oktatási befektetések megtérülési rátája akkor a legmagasabb (*1. ábra*), ha azt a kora gyermekkorra fókuszáljuk (Molnár, 2014).

1. ábra: Az oktatási befektetések megtérülési rátája az életkor függvényében az alacsony és a magas társadalmi státuszú tanulók esetében

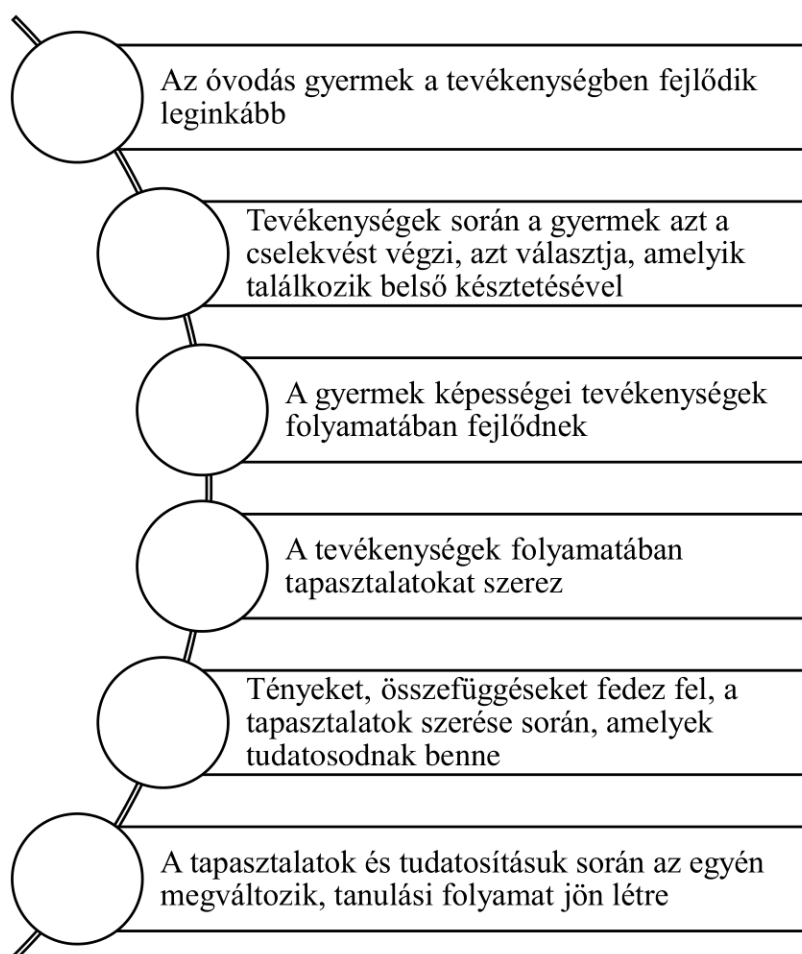
Forrás: Csapó et al., 2011, 61. o.

A gyermek testi- és idegrendszeri fejlődését, valamint mozgásfejlődését ebben a korszakban a játék határozza meg, ami egyben a gyermek fő tevékenységét is jelenti. A gyermekek játéka elsősorban a felnőttek tevékenységének utánzására épül (pl. főzés, vásárlás, autószerelés). Cselekvési vágya, önállóságra való törekvése, valamint mozgásigénye jelentősen megnő. Emellett a korszakot jellemzi a társak iránti fokozott igény, illetve kialakul a gyermek én-tudata és énképe is (Schleinerné, 2007).

Az UNICEF hivatalos honlapján közzétett kutatás szerint 3 fő tényező befolyásolja a gyermek agyának fejlődését: (1) A gének és az agy fejlődése között szoros kapcsolat van; azonban a környező tapasztalat az, ami az agy működését meghatározza. (2) A gondolkodás és a képzelet 12 éves korig meghatározóan befolyásolja az agy működését, illetve fejlődését. (3) A korai fejlesztésnek erőteljes szerepe van a gyermek jövőbeni cselekedeteire (Britto, 2017).

Pedagógiai értelemben fejlesztésről beszélünk, ugyanakkor a gyermek szemszögéből nézve ez sokkal inkább játékot jelent. Ezért egy fejlesztő program csak akkor lehet hatékony, ha a gyermek élvezettel vesz részt rajta és örömet leli a feladatok megoldásában (Józsa, 2016).

A 2. ábra összefüggései azt kívánják szemléltetni, hogy milyen nagy jelentősége van a gyermeki tevékenységeknek.

2. ábra: A gyermeki tevékenységek jelentőségei

Forrás: Körmöci (2021) <http://www.kormocikatalin.hu/?menu=47> alapján saját szerkesztés

A gyermek számára vonzó tevékenységek különösképpen:

- a **játéktevékenység**, mivel ez a tevékenység az, amely minden igényét, vágyát, szükségletét képes kielégíteni;
- a **mozgásos tevékenységek**, hiszen életkori jellemző sajátosságai között egyik domináns igényének a mozgásigény kielégítése jelentkezik;
- valamint a bármilyen tevékenység, ha abban az **aktív tevékenykedés** lehetősége biztosított. Hiszen, amilyen tevékenységben a gyermek aktívan vesz részt, abban tapasztalatot is szerez, így akár matematikai tapasztalatot is (Körmöci, 2021).

A kognitív folyamatok közül egyre nagyobb fókuszot kap a képzelet, a fantázia, amellyel egy gyermek igyekszik mindenre magyarázatot adni, illetve mindent megmagyarázni. A fokozott meseszeretet is az érzelmekkel és a fantáziával függ össze, mivel a gyermek fokozottan csak arra tud figyelni, ami érzelmileg megragadta és egyben érdeklődését felkeltette. Jellegzetes sajátosság az önkéntelen figyelem és az emlékezet (Salamon, 1994).

1.2. A rajzfilmek sajátosságai és hatásai

A rajzfilmek ugrásszerű megnövekedését és elterjedését sokan a digitális kommunikációs eszközöknek tulajdonítják, bár igazából sokkal inkább köszönhető a „rajzfilmmánia” Walt Disney-nek, mintsem a digitalizációnak. Bár utóbbinak is jelentős szerep jut, mert lényegesen megkönnyítette a különböző rajzfilmek elérését.

1.2.1. A rajzfilmek megjelenése és térhódítása

A rajzfilmnézés gyorsan a gyerekek kedvenc programjává vált. Sőt, sokszor a felnőttek is szívesen nézik őket. A rajzfilmek karaktereikkel, tartalmukkal, hanghataásaikkal, váratlan és meglepő látványukkal gyorsan odavonzzák a gyerekek figyelmét. A kezdetekben, amikor az animációs filmek és rajzfilmek elindultak, a műsor tartalma humorra épült, és igyekeztek nagyfokú szórakozást biztosítani nézőik számára, korosztálytól függetlenül. Azonban szépen lassan átalakultak „gyerekcuccá” (“*kids stuff*”) (Kellogg, 1992).

A rajzfilmnézés nagy áttörése, azaz a rajzfilmek nézésének és gyártásának mennyiségi ugrása, amikor a Disney stúdió 1937-ben megjelentette első, önálló rajzfilmjét, a Hófehérkét (*1. kép*), ami egy egész estés műsorprogram volt. Olyan nagy sikert aratott a rajzfilm, hogy innentől kezdve már nem volt megállás, beindult a rajzfilmgyártás gépezete, és különbnél különb stílusú rajzfilmek, mesefeldolgozások jöttek ki a filmstúdiókból (Molnár, 2019).

A Disney rajzfilmekben könnyedén megfigyelhető a jó és a rossz közötti különbség, mivel a Disney az egyes karaktereket több olyan tulajdonsággal felruházza, melyek könnyedén beazonosíthatóvá teszik a gyermekek számára, hogy ki a jó és a rossz a

mesében. Általában a jók szépek, kedvesek, az útjuk során az őket támogatók is jóindulatúak, velük szemben a gonoszok csúnyák és félelmetesek (Kapitány – Kapitány, 2006).

1. kép: Hófehérke (1937)

Forrás: <https://videa.hu/videok/film-animacio/hofeherke-es-a-het-torpe-gnom-liliputi-kMtL4csFbyRhysP5> - Letöltés dátuma: 2021. március 13.

Már egy évszázada szórakoztatják a gyerekeket a televíziós műsorok és animációs filmek. A sikertörténet nem a Disney mesékkal indult, bár a Mickey egér megjelenése is az 1920-as évekre tehető, hanem a Felix, a macskával. Ez a macsek volt az első rajzfilm ikon, amely az 1920-as években indult útjára (2. kép).

Korábban a mesékben igyekeztek a karakterek jellemét színekkel és zenével is megerősíteni, ezzel is egyértelművé téve azt, hogy ki a jó és ki a rossz a történetben. A jók jellemzően pasztellszínekben kerültek feltüntetésre, a rosszak pedig sötétebb (pl. fekete, lila) színekben jelentek meg. A hangeffekteknél pedig amikor valami jó történik, azt egy kedves dallam támasztja alá, míg ha veszély leselkedik a hősrre, a zene fenyegetővé, de mindenképpen félelemkeltővé változott.

A filmek rajongói rétegét ezek az öltözékileg, zeneileg, és környezetileg is kidolgozott figurák, azaz a szereplők hozzák létre, akikkel könnyedén tud a néző azonosulni: nevetni, vagy ha kell, sírni is velük együtt. Ezért egy rajzfilm sikerét a legtöbben abban látják, hogy

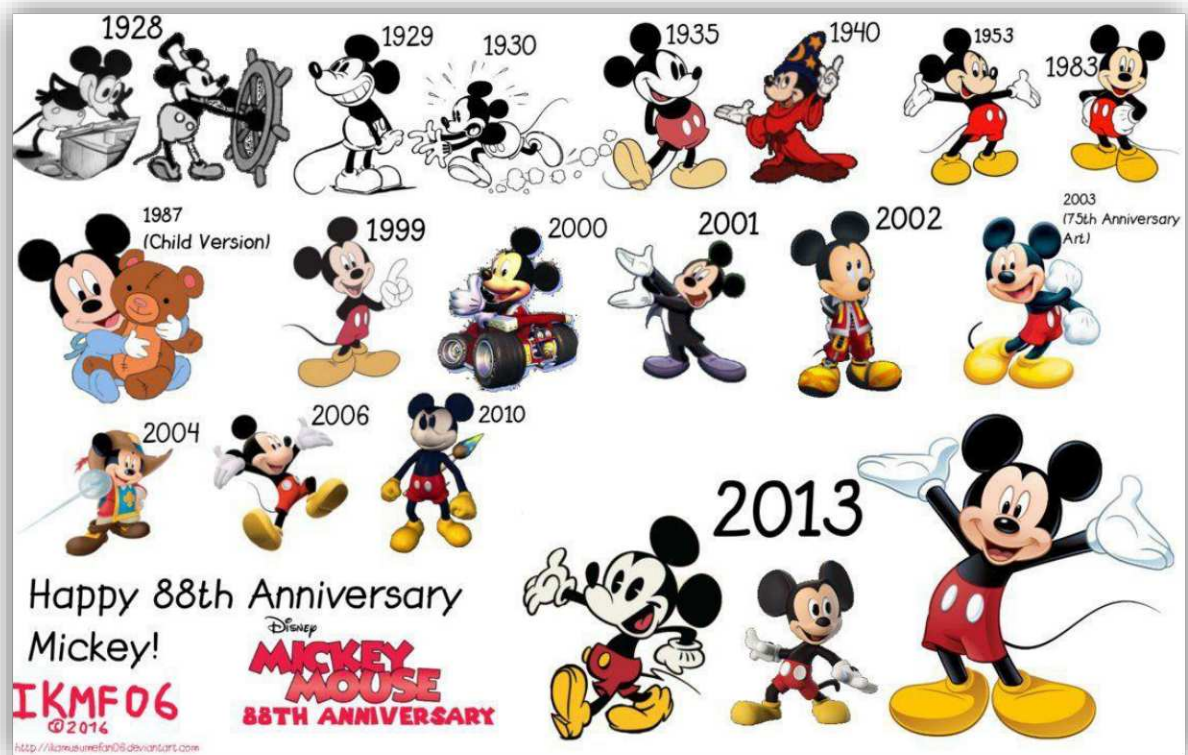
menyire sikerül a főszereplőt olyan tulajdonságokkal felruházni, hogy elnyerjék a gyermekek szívét. Emellett, ha a történethez hozzátársítjuk azt a színvilágot, zenevilágot, ami mese hangulatát megfelelően elő tudja hozni, a gyermek rajongása már teljesen biztos (Kapitány – Kapitány, 2006).

2. kép: Félix macska 100 éves

Forrás: <https://www.skwigly.co.uk/happy-100th-birthday-felix-the-cat/> - Letöltés dátuma: 2021. március 13.

Az 1930-as években már Mickey egér és barátai (Donald kacsa, Goffy, Pluto, Minnie, Daisy) is egyre jobban elhódították a televízió elé kerülő gyerekek figyelmét. Mickey egér karaktere az évtizedek során igen látványos átalakuláson esett át. A rajzfilmrajzolók igyekeztek úgy alakítani Mickey vonásait (3. kép), hogy minél jobban megnyerő legyen a gyermekek számára. Mára a világ egyik legkedveltebb karaktere lett mind a gyermekek, mind pedig a felnőttek körében.

3. kép: Mickey egér karakterének formálása

Forrás: <https://hu.pinterest.com/pin/368380444523552374/> - Letöltés dátuma: 2021. március 13.

Egy idő után megjelentek azok a típusú rajzfilmek, amelyekben gyerekek a főszereplők. Ennek a fordulatnak a célja elsősorban az volt, hogy a fiatal nézőközönség még inkább azonosulni tudjon a szereplővel. Emellett, a gyerekefigyelem elnyerésének módszere még az is, hogy a szörnyűségeket végképp számúzik ezekből az animációs filmekből. Veszélyes ellenségek szinte minden rajzfilmben marad, viszont hatalmuk már korántsem olyan félelmetes, mint a korai Disney- filmekben. A főhős ezekben a rajzfilmekben már maga is könnyedén legyőzi az ellenséget, melyhez vagy olyan felnőttességekkel rendelkezik, mint a bátorság, kitartás, vagy talpraesettség, amelyek mások fölé emelik őt, vagy rendelkezik varázserővel vagy valamilyen természetfölötti képességgel. Esetleg még az is előfordul, hogy olyan védelmezője van, aki megnyugtatóan ki tudja húzni a bajból. A csoda itt is jelen van, akárcsak a korai rajzfilmekben, de nem a történet végső megoldásaként (Kapitány – Kapitány, 2006).

A rajzfilmek után megjelentek a mesecsatornák. Ezek mára szinte non-stop mesenézést nyújtanak a gyermekek számára. A Cartoon Network a világ legkedveltebb rajzfilmszatórójának. A Cartoon Network 1992-ben kezdte el adását, és szinte azonnal rekordot érő népszerűsége tette szert. 2002 augusztusa óta a világ 145 országában elérhető, és több mint 80 millió otthonban nézik. A Cartoon Network (4. kép) a nap 24 órájában a hét minden napján, csak rajzfilmeket sugároz. Közönségének 68 százalékát a 2 és 17 év közötti gyermekek teszik ki, a többi 32 százalékát pedig a 18 év felettek, azaz a felnőttek. Ennek ellenére a fő közönsége a 6 és 11 év közötti gyermekek, azaz a kisiskolások (Stabile – Harrison, 2003).

4. kép: A Cartoon Network legnépszerűbb rajzfilm figurái

Forrás: <https://www.vagabomb.com/What-Happened-to-Cartoon-Network/> - Letöltés dátuma: 2021. március 13.

A századfordulós rajzfilmek értékei már különböznek az korábban megszokottaktól. A mesékben egyre inkább megjelenik az erőszak, a bántalmazás és az agresszivitás. Egyes mesékben csak rejtetten, viszont van olyan rajzfilm, ahol nyílt formában is. A régebbi rajzfilmeknél megfigyelt csodákat, varázslatot ezen korszak rajzfilmjeiben már a legmodernebb harci technikák váltják fel. Egymás után jelennek meg a képernyőn a főhősök, akik fő tulajdonsága, hogy valamilyen különleges, szuper tulajdonsággal rendelkeznek és elpusztíthatatlanok. Emellett a modern harci technikák is egyre jobban

előbukkannak a rajzfilmekben. A jelenetek helyszíne is változik, a békés kis meseerdőket felváltják az elembertelenedett nagyvárosok, illetve a világűr. A probléma pedig, amit meg kell a főhősnek oldania, nem csak órá, hanem az egész világra veszélyt jelent (Kapitány – Kapitány, 2006).

1.2.2. Mese vs. rajzfilm

A digitális eszközök elterjedésének tehát egyik eredménye, hogy a könyvből olvasott meséket egyre inkább felváltják a televízióban vagy más digitális eszközön nézett rajzfilmek, melyek egyes esetekben a mesekönyvből viszik „vászonra” a történetet. Ranschburg (2006) tanulmányában három tényezőnek tulajdonítja azt, hogy a rajzfilmek képesek lekötni hosszú ideig a gyermekek figyelmét és hatalmas nézettséget képesek szerezni:

1. **Humor.** A modern rajzfilmekben igen sok humoros jelenet. Azonban – sajnálatos módon – a legtöbb humoros jelenet nem az ártatlan poénokból tevődik össze, hanem gyakori, hogy valakinek a fizikai vagy mentális bukácsolását teszi a jelenet nevetség tárgyává. Ezt a szakirodalom azzal magyarázza, hogy a gyermekek magukban őrzik azokat a helyzeteket, amelyekben nevetségesen esetlenek, tehetetlenek és kiszolgáltatottak, és ha egy rajzfilmben látnak egy ilyen jelenetet, akkor úgy érezhetik, hogy végre ők azok, akik nevethetnek mások hasonló viselkedésén („bénázásán”).
2. **Ráismerés.** A gyermekek számára a televízióban (vagy más digitális eszközön) látott történet abban az esetben válik igazán vonzó történetté, ha ráismernek azokra a szituációkra, emberi viszonyokra és normákra, melyek mentén a játék zajlik.
3. **A történetek mozgalmassága.** Az óvodás kor gyermekek legtöbbjének nehéz a figyelmét hosszabb ideig lekötni. A rajzfilmekben fellelhető tartalmi kérdések mellett, a pergő ritmus, változatos, élénkre vágott képanyag ezt igen nagy sikerrel képes megtenni. Minél mozgalmasabb egy rajzfilm, annál jobban leköti a gyermekek figyelmét (Ranschburg, 2006)

Ha a könyv, amelyből mesélünk a gyermeknek, nincs tele illusztrációval, vagy a gyermek nem látja azt, csak hallgatja a mesét (pl. óvodában ebéd utáni alvás előtt), akkor lényegesen jobban „beindítja” a fantáziáját, ezáltal jobban fejlődik az érzelmek

megélésének képessége is. Emellett lényegesen jobban fejleszti a nézett mesénél a megítélő-képességet, a bátorságot és az odaadást is (Boldizsár, 2010). Ennek ellenére talán nem is ez a legnagyobb előnye a hallgatott mesének a rajzfilmeknél, hanem az, hogy a szülő a mese tempóját a gyermekhez tudja alakítani, és ha valami nem érthető a gyermeknek, akkor „meg lehet állítani a mesét” és visszatud kérdezni, illetve át tudják a szülővel beszélni a hallottakat. Vagy akár csak a gyerek kérésére a szülő megismétel egy részt. Ezt teheti ugyanolyan tempóban vagy lassabban, hogy a gyermek tényleg jobban megértse az olvasottakat (Kocsis, 2018).

A meseolvasás előnyei közé sorolható többek között még az is, hogy rajzfilmet a gyermekek jellemzően egyedül néznek (míg a szülő más teendőivel van elfoglalva), a mese olvasása azonban egy közös program, ami az anya gyermek kapcsolat egyik legjobb fejlesztője. Az esti lefekvés, elbúcsúzás perceit segítheti elő, ha az esti rituálé jó környezetben történik (Boldizsár, 2010).

A digitális társadalom egyik eredménye, hogy a mai gyerekeknek már sok esetben óvodáskor előtt a mindennapi életük részét képezik a különböző digitális eszközök használata. Ebből adódóan – sajnálatos módon – sok szülőnek automatikussá vált, hogy a gyermekek az esti mesét a televízióban nézzék meg, vagy az interneten keresztül, így elmarad a klasszikus, könyvből történő meseolvasás. Ezzel a legnagyobb gond nem is az, hogy elmarad az a bensőséges kapcsolat, amit a meseolvasás biztosít, hanem az, hogy míg a meseolvasás álomba szenderíti a gyermeket, addig a rajzfilmek nézése felpörgeti őket, mivel a rajzfilmek aktiváló hatásúak, ezáltal mesterségesen figyelmi-izgalmi állapotba kerülnek mesénézés közben (Kocsis, 2018).

A rajzfilmek legnagyobb hátránya Kocsis (2018) szerint, hogy szemben a meseolvasással, a rajzfilmek nézése nem szeretteteti meg a gyermekekkel az olvasást. Így nem csak az olvasás megszerettetése hárul át az iskolákra – ami napjainkban inkább kisebb, mintsem nagyobb sikerrel jár –, hanem az olvasáshoz szükséges készségek fejlesztése is.

Tömegjelenséggé vált, hogy a gyermekek krónikus fantáziahiányban szenvednek. A mai kor gyermekeivel szemben a régi kor gyermekeinek a saját maguk által megalkotott képzeletvilág adta az örömet, a boldogságot, az élményt, amit leginkább a mesekönyveknek köszönhettek. A digitalizáció azonban ezt mind a gyermekek elé vetíti. A médiának köszönhetően a mai gyermekek egy színes, minden képzeletet túlszárnyaló álmoképet láthatnak maguk előtt nap mint nap. Így elmarad, hogy a gyermek megalkossa magának a saját álmvilágát, és inkább mások álmvilágába lép (Müller, 2001).

1.2.3. A modern rajzfilmek

A mese hallgatása belsőleg megmozgatja a gyermekeket. A mai gyermekek jellemzően már lényegesen kevesebbet mozognak, mint az korábban jellemző volt az óvodásokra. Ez nem feltétlen jelenti az ellustulásukat, hanem az életkörülmények változtak meg nagyban. Ennek ellenére a mozgalmasságot ugyanúgy igénylik, amit már sokszor a tényleges mozgás helyett a mese vált fel. Mind a hallgatott mese, mind pedig a televízióban nézett mese belső mozgáslehetőséget ad számukra, beindítja a fantáziájukat és ezáltal fejleszti a kreativitásukat is (Sokolova, 2011).

A modern rajzfilmek elemzése során feltárásra került néhány olyan sajátosság, melyek hatással vannak a gyermekek játékára, a játékon keresztül pedig a fejlődésükre:

- A képernyőn történő események nagyon pörgősek.
Szemben a korábbi rajzfilmvilággal, a modern – napjainkban leginkább elérhető és a tévében játszott – mesék lényegesen gyorsabb eseményszálon futnak, mint például az ezredforduló előtt készített és vetített mesék.
- A beiktatott szünetek (lassúbb események) hossza nem elegendő a gyermekek számára a képernyő eseményeinek megértéséhez.
A gyermekeknek nem jut elegendő idő értelmezni a látott eseményeket, így azokat könnyen akár félre is érthetik.
- A több, hosszabb sorozatú rajzfilmek olyan hosszú eseményszálon futnak, hogy még inkább megnehezítik a gyermekek számára a cselekmények elemzését.
A gyermekek nem feltétlen néznek minden részt a mesékből, így az egymásra épülő jelentek értelmezése nehézkes számukra. Ezért is jobbak azok a sorozatok a kisgyermekeknek, amelyek minden része önálló, külön eseményre épül.
- A hőskép életkor szerint eltér.
Az egyes hősök életkoruktól függően másképp kell, hogy viselkedjenek, beszéljenek és cselekedjenek. Annak függvényében, hogy mely gyermeki korcsoportot céloznak meg a mesealkotók a karakterrel (pl. egy óvodáskorú gyermek mesében látott hőse lényegesen másképp kell, hogy viselkedjen és beszéljen, mint egy tinédzserek számára megalkotott hős).
- Az óvodások és a rajzfilmek cselekményeinek valódi tevékenysége és a gyermekek komplexitása eltér.

- A hősök külső jellemzője a belsőjükkel szemben legtöbbször eltér. Például egy félelmetesen kinéző karakter, egy érző szívet takar.
- Legtöbbször a karakterek hatásos, igényes, ugyanakkor groteszk módon kerülnek bemutatásra.
- Bőségesen találhatóak a modern rajzfilmben speciális effektusok, amelyek jellemzően bonyolítják a cselekmények érzékelését. Ebből eredendően a gyermekek egyes cselekményeket nem megfelelően érzékelnek (Sokolova, 2011).

A rajzfilmek témájakat tekintve lehetnek például:

- Tudományos-fantasztikus rajzfilmek, amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy megismerkedjenek a különböző technológiákkal, céljuk pedig, hogy már kisgyermekkorban megerősítsék a technológia fontosságát, erejét és vonzó hatását;
- Az „érzelmi” rajzfilmek olyan alapvető érzelmekkel foglalkoznak, mint a boldogság, a szeretet, a szomorúság. Igyekeznek a gyerekeket minél jobban, minél több érzelmi állapottal megismertetni;
- Egyetemes értékekkel foglalkozó rajzfilmek, melyek például a megosztást, az együttműködést és a szolidaritást ismertetik meg a gyermekekkel. Ezek megpróbálják felkészíteni a gyermekeket az életre;
- Az oktatási” rajzfilmek egyszerűen a tanítást/tanulást helyezik a fókuszba. Témájuk legtöbbször matematikára, környezetismeretre és fizikára épül (Yurtsever Kiliçgün, 2015).

A rajzfilmeket vonzóvá teszi a karakterük. A rajzfilmfigurák „állatok”, „emberek” és „ötletes” karakterek. Az emberi és állati karakterek a mindennapi élet példái, míg az ötletes karakterek elbeszélés gazdagságot nyújtanak. A rajzfilmek szereplőinek sikere azzal függ össze, hogy képesek bemutatni az emberi tulajdonságokat, azonosítani és azonos érzelmeket megosztani. A rajzfilmfigurák nevei szerint kétféleképpen jelennek meg. Ha a rajzokban a nevek egyértelműen megkülönböztethetők, akkor nemspecifikus karaktereknek nevezzük őket. Ha a karakter neve homályos, és mindkét nemnél alkalmazzák, akkor unisex karakternek nevezzük (Westcott, 2002).

Az események szerepelhetnek egy szereplő, valamint több karakter körül, és hangsúlyt fektetnek a csapatmunkára, a szolidaritásra és a megosztásra. Mindezek miatt népszerűek a rajzfilmek (Westcott, 2002).

A rajzfilmeket – melyek nagyon könnyen azonosítható formai jegyekkel rendelkeznek – már az óvodások zöme is fikciónak tekinti, de még a tizenkét évesek fele is úgy véli, hogy ha egy műsor tényeken alapul, akkor az biztosan valóságos (Kósa, 2004).

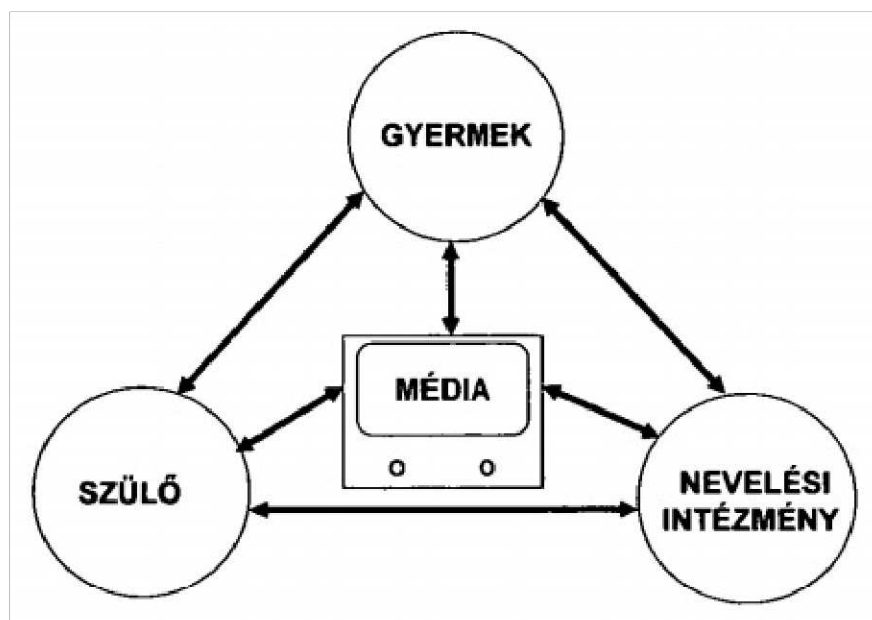
A jól megtervezett rajzfilmek figyelemre méltó módon hozzájárulnak a gyermekek viselkedéséhez és kognitív fejlődésükhöz. A rajzfilmek által létrehozott színes, eltúlzott és élvezetes világ szórakoztatja, ugyanakkor nagyon meg is érinti a gyerekeket. A gyerekek elsajátíthatják az eseményeket és a karaktereket, miközben nézik a rajzfilmeket. A rajzfilmek karakterei ezért különösen fontos azonosítási modellekké váltak a gyermekek számára (Yurtsever Kiliçgün, 2015). Azonban a rajzfilmek megtervezése is jelentős átalakuláson ment át az évtizedek alatt, így általánosságban már nem beszélhetünk „rajzfilmek gyermekek fejlődésére mért hatásáról”, hanem már részkategóriákra kellene bontani az elemzést. Ez azonban azért sem adnak többek között valós képet, mert a gyermekek jellemzően több rajzfilmet, rajzfilmsorozatot néznek tévézésük alatt.

1.3. Rajzfilmek hatásai az óvodáskorú gyermekek életében

A pszichológiai fejlődéssel foglalkozó szakemberek szerint a televízió gyökeresen megváltoztatta a korábbiakban (akár több évszázadra visszatekintve) kialakított fokozatos átmenetet a gyerekkorból a felnőtt korba. Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy a televízió, majd később a mellé társuló digitális kommunikációs eszközök (pl. okostelefon) leplezetlenül, sokszor lényegre törően mutat be minden eseményt, akár az óvodáskorú gyermekek számára is, ezzel a gyermekek egyből betekintést nyernek a felnőttek – valós – világába. A televízió nagyon sok mindent megmutat a valóvilágból, sőt gyakran tömörítve hozza a gyerekek elé a felnőttek világát, annak gyakran csúnya arcát, illetve a szocializáció működési rendellenességeit egyaránt. Ezek a hírek (képek, információk) pedig jellemzően nem a kisgyermeknek valóak. De talán a legnagyobb probléma mégis abban rejlik, hogy a televízió által ábrázolt világ jelentősen eltér a mese világától, azaz attól a világtól, amelyet a mesék, ábrázolnak (Kósa, 2004).

A rajzfilmnézés legnagyobb problémáját a szakemberek leginkább abban látják, hogy a tévézés korlátozza a gyermekek fizikai aktivitását. Mivel a rajzfilmek nézése a gyermekek legkedveltebb hobbijává vált a szabadidejükben, így például nem rajzok, hanem inkább rajzokat néznek a televízióban.

Az otthon és annak környékének részletes felfedezése, megismerése után minden gyermeket a természetes kíváncsisága és tudásvágya a tágabb környezet, a világ felfedezésére, megismerésére készíteti. Az embert körülvevő természeti környezet, az élet élését kényelmesebbé és színesebbé tevő technikai környezet, a humanizált emberi kapcsolatok megteremtését lehetővé tevő társadalmi környezet pont ezt a célt igyekszik szolgálni. A gyermek kötődései személyekhez, tárgyakhoz, jelenségekhez igen gyorsan változnak. Az ismétlődő környezeti hatások a három környezetből eredően alakítanak ki az emberekben szokásokat, szokásrendszereket, ami már a gyermekekre is igaz. Átrendeződnek a személyi kötődések, a súlypont megváltozása pedig azt eredményezi, hogy a gyermek igényli és élvezi a kortársak társaságát. A családi környezet után új szocializációs tartalmak elsajátítására adódik lehetőség, melynek színtere óvoda, majd az iskola lesz. A szülők és az oktatási intézmények a média szinte már a megjelenésének pillanatában beférkőzött. (Molnár, 2010) (3. ábra).

3. ábra: A média megjelenése a gyermek életében

Forrás: Molnár (2010) – http://acta.bibl.u-szeged.hu/29001/1/modszertani_050_002_056-062.pdf - Letöltés dátuma: 2021. március 17.

A szülő, gyermek és nevelési intézmény egy zárt háromszög, melyet jellemzően a harmonikus viszony jellemez. Bármely két szereplő funkcionális kapcsolata esetén szükségképpen megtalálja a harmadikat (Molnár, 2010).

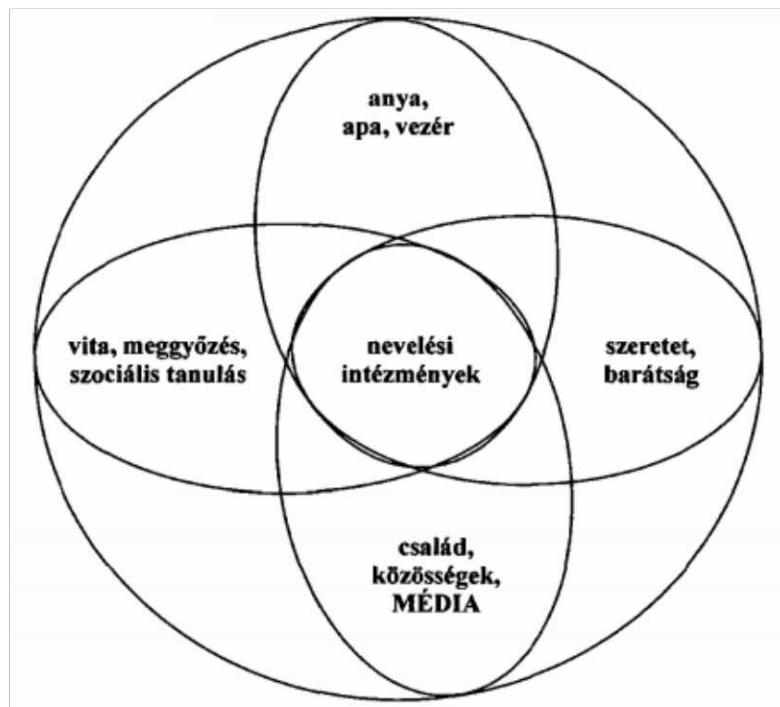
Amikor a gyerekek elérték a három éves kort, tévénézési szokásokra tesznek szert, és 1-2 órát töltenek tévénézéssel. Mivel sok időt töltenek a képernyők előtt, a mai média olyan szocializációs eszközökkel versenyez, mint a család, a környezet, a társadalmi környezet. A televízió hatékony szociális tanulási forrás a gyermekek számára. Ebben az összefüggésben a rajzfilmek átveszik a gyermekek számára a tanárok szerepét, szándékosan és tudatosan továbbított üzenetekkel. Ugyanakkor, mint minden tömegtájékoztatási eszközben, a rajzfilmeknek is kereskedelmi célja van, és szoros kapcsolatban állnak az iparral (Yurtsever Kiliçgün, 2015).

A szülő és a nevelési intézménnyel szemben a média máshogy játszik jelentős szerepet a világ felfedezésében. A valóság felnőttek által megszűrte változata, a gyerekeknek szánt egyéb történetek az adott kultúrában elfogadott értékeknek megfelelően ábrázoltak. A televízióban látottak gyakran nem az igazság és a rend tükrében vetítődnek a gyermekek elé. Gyakran nem győz a jó és a becsületes, sok a megtorlás nélküli, sőt a célt elérő erőszak, és a szexualitás sem a szerelem szép velejárója. Ezt tovább bonyolítja, hogy a televíziós (rajzfilmes) ábrázolás sajátosság és egyben nagy vonzereje a legtöbbször az, a látottakat igyekeznek minél jobban szemléltetni. A vizuális nyelv nagyon hasonló az érzékleti, személyes tapasztalatokhoz, és ez könnyen azt az érzetet keltheti a televízió előtt ülő gyermekben, mintha a valóság egy darabját látná, így elhiszi a rajzfilmben történeteket. A fikatív, gyakran eltúlzott tartalmak különösen a kellő tapasztalattal nem rendelkező gyerekek számára tűnnek valóságnak (Kósa, 2004).

A médiával bővült hatásrendszer belülről nyitott, és külön-külön hat a befogadókra (gyermekre), nem vonva be hatókörébe a másik két nevelési tényezőt. Ez pedig azt eredményezi, hogy a média elidegeníti egymástól az egyébként természetes nevelési kötődéseket. Elindul a zárt és a nyitott hatásrendszer versenye, melyben legnagyobb esélye a médiának van a győzelemre. A szülők, a tekintélyi személyek személyes varázsa fokozatosan csökken, végül a családi nevelésben bekövetkezik egy váltás (4. ábra).

A gyermek nevelő környezetének fókuszában továbbra is a nevelési intézmény áll (bár a COVID-19 világjárvány átmenetileg ezt felülírta). A fejlesztő tevékenységek domináns részét a személyes kapcsolatok, közösségi lét, magatartás- és tevékenységformák gyakorlása teszi ki. Ha a mintaadó elemek száma a médiával nő, a közvetlenséget felváltja a személytelenség, a virtualitás. Ez a lehetőség és metódus viszont egy korábbiakban

megszokott, eltérő irányba képes terelni a gyermekek szellemi, erkölcsi és testi fejlődését. A családi életet irányító anya, apa szerepe a gyermeki személyiség fejlesztésében jelentősen lecsökken. A növekedő gyermek a kortárs csoportban találja meg a követni kívánt vezéralakot. Az itt folyó tevékenység akár teljes egészében is ütközhet a családi és az iskolai nevelés céljaival. Ezt a hatást a televíziós adások és az Internet kommunikációs lehetőségei nagymértékben felerősíthetik. A média nagyon erősen befolyásolja a példakép- és eszményképválasztást (Molnár, 2010).

4. ábra: A nevelő környezet elemei

Forrás: Molnár (2010) – http://acta.bibl.u-szeged.hu/29001/1/modszertani_050_002_056-062.pdf - Letöltés dátuma: 2021. március 17.

A gyerekek rendszeres napi tévénézése általában 2-3 éves korban kezdődik, bár egyes tanulmányok már arra is rámutattak, hogy a csecsemők is naponta jelentős időt töltenek a tévéképernyő figyelésével. A tévénézési idő az iskolakezdésig fokozatosan és lendületesen növekszik (Fehér, 2018).

A rajzfilmek gyerekek számára a legszórakoztatóbb forrássá váltak, mivel erős hovatartozás és kötődés alakul(t) ki bennük a karakterek iránt. Molnár E. (2019) tanulmányában azt igyekszik feltárni, hogy a mai óvodás korú gyermekeket és szüleiket

milyen módon befolyásolják a jelenleg elterjedt rajzfilmek. A kapott eredmények rávilágítanak arra, hogy:

- A rajzfilmek főhősei befolyással bírnak a gyermekek szépérzékére, divatérzékére;
- A rajzfilmek a gyerekek játéktevékenységét befolyásolják;
- A szülők előnyben részesítik a rajzfilmeket az olvasott mesével szemben, az együtt töltött idő kárára.

Az eredmények tömör közléséből is levonható az a következtetés, hogy befolyásoló hatásúak a rajzfilmek, ugyanakkor a befolyás a mindennapokban inkább a külső megjelenéshez kapcsolódik és kevésbé az oly fontos játéktevékenységhez. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a szülők részéről is megjelenik már egy fajta tudatosság a rajzfilmek és a mese hatásaival kapcsolatban (pl. agresszív tartalmú rajzfilmek tiltása) (Molnár E., 2019).

Minden rajzfilm üzenetet közvetít és figuratív elbeszéléssel vizualizálják azt. Ezt a figuratív elbeszélést pedig befolyásolják a formatív és a tartalmi jellemzők (Saturnine, 2004). A rajzfilmek témái kétféle módon vannak kitalálva: vannak, melyek „valós” eseményekre épülnek, és vannak, melyek „valószerűtlen” eseményekből állnak. A valós események igaz történeteken vagy kvázi valóságos történeteken alapulnak, amelyek valós szereplőket, történeteket és társadalmi összefüggéseket tartalmaznak. Az irreális eseményeket pedig az írók kitalálták, majd ezután animálták. A megcélzott történeteket, amelyek számtalan ötletes elemet tartalmaznak úgy jelenítik meg, mintha valósak lennének – még a legvalószínűtlenebb eseményeket is. E kettőség hatására a gyermekek nem tudják eldönteni, hogy mely rajzfilmek, történetek valósak, és melyek csak fikció. Így végül keveredik bennük a valóság és a kitalált események sorozata. Ez pedig hatással van a személyiségfejlődésükre is (Westcott, 2002).

A rajzfilm témája vagy a valóság képzeletbe történő átvitelén, vagy a képzelet konkrét bemutatásán alapul. A rajzfilmek témái konkrét, absztrakt vagy abszurd megjelenítést kapnak. Ha a témák valós élethelyzetekben érzékelhetőek, akkor azokat „konkrét” rajzfilmekként fogadják el; ha a témák érveléssel vagy következtetésekkel válnak valóságossá, akkor "elvont" rajzfilmekként fogadják el őket, de ha logikai szabályokat szegnek meg, akkor "abszurd" rajzfilmekként fogadják el (Yurtsever Kiliçgün, 2015).

A rajzfilmek nézése befolyásolja a gyerekek attitűdjét és viselkedését, azaz tetszését és nemtetszését, beszélgetési módját és viselkedését más gyerekekkel (esetleg felnőttekkel). Ez pedig jelentősen meghatározza – többek között – a beszédstílusukat, öltözködésüket és étkezésüket (Hassan - Daniyal, 2013).

„A rajzfilmek világképet alakító tényezőként is jelen vannak a gyermekek életében. A mai gyerekek olyan családokban nőnek fel, ahol a tömegméretekben előállított történetek uralják a család legkisebb tagjai életének egy részét, és ezek a történetek semmiféle kapcsolatban nem állnak a gyermekek mindennapi életével. Az üzenetek feladóinak, azaz a filmstúdióknak, a producercégeknek, a kereskedelmi csatornáknak a célja a legtöbb esetben az, hogy saját bevételeit növelje, illetve hogy felkészítse a jövő nemzedékét arra, hogy a későbbi felnőtt tartalmak megértője és használója legyen” (Molnár, 2019, 14. o.).

II. Saját vizsgálat

2.1. Kutatási célok, kutatási kérdések és hipotézisek

A rajzfilmek gyerekekre mért hatása, a nézettségük növelhetősége és a belőle származtatható gazdasági hasznon nagysága már egyre ismertebb a rajzfilmipar szereplői számára.

A rajzfilmek gyermek fejlődésére gyakorolt hatásának számtalan területe van. Például külön vizsgálható a rajzfilmnézés hatása az óvodáskor gyermekekre és az iskoláskorú gyermekekre. Ezen belül vizsgálható a hatása például a gyermekek játékára, viselkedésére, és nem utolsósorban pszichikai fejlődésükre. Dolgozatomban én a rajzfilmek hatását az óvodáskorú gyermekek, azaz a 3 és 6 év közötti kisgyermekek pszichikai fejlődésének tükrében vizsgálom.

Primer kutatás keretében arra keresem a választ, hogy mennyire van jelen a rajzfilmnézés az óvodáskorú gyermekek életében?

A vizsgálat során felállított hipotézisek a következők:

H1: A tévékészülékek háztartáson belüli száma nem befolyásolja a gyermekek rajzfilmnézési gyakoriságát és hosszát.

H2: Azok a gyermekek, akik még nem járnak óvodába, több időt töltenek rajzfilmnézéssel.

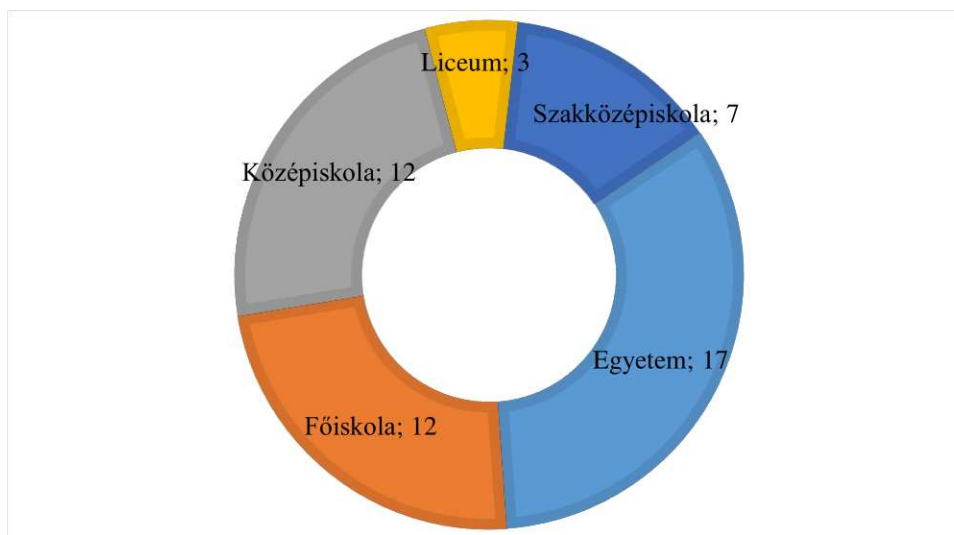
H3: Azoknál a gyerekeknél, akik válogatott mesét néznek, nem mutatkozik agresszív viselkedés és rémálom.

2.2. A vizsgálat körülményei és helyszíne

Az óvodás korú gyermekek rajzfilmnézési szokásai kérdőíves vizsgálat keretében került megvizsgálásra. A kérdőívet a Google űrlap segítségével készítettem el, így a kutatás során elegendő volt a kérdőív linkjét szétküldeni a célközönség felé. Tekintettel arra, hogy a közösségi médiában – különös tekintettel a Facebook-on – számtalan zárt és nyílt csoport található, melyek az óvodás korú gyermekek szüleit csoportosítják egy-egy téma köré, a kérdőív linkjét több ilyen csoportban osztottam meg.

2.3. Kutatási módszerek és a minta bemutatása

A kérdőívet összesen 51 szülő töltötte ki, akik közül mindössze két apuka volt, a többi 49 kitöltő anyuka. Ebből eredendően a kutatási kérdés az anyukák megítélése szerint kerül megválaszolásra. A válaszadó szülők legmagasabb iskolai végzettségét az 5. ábra szemlélteti. A legtöbb válasz a Beregszászi járásból érkezett be.

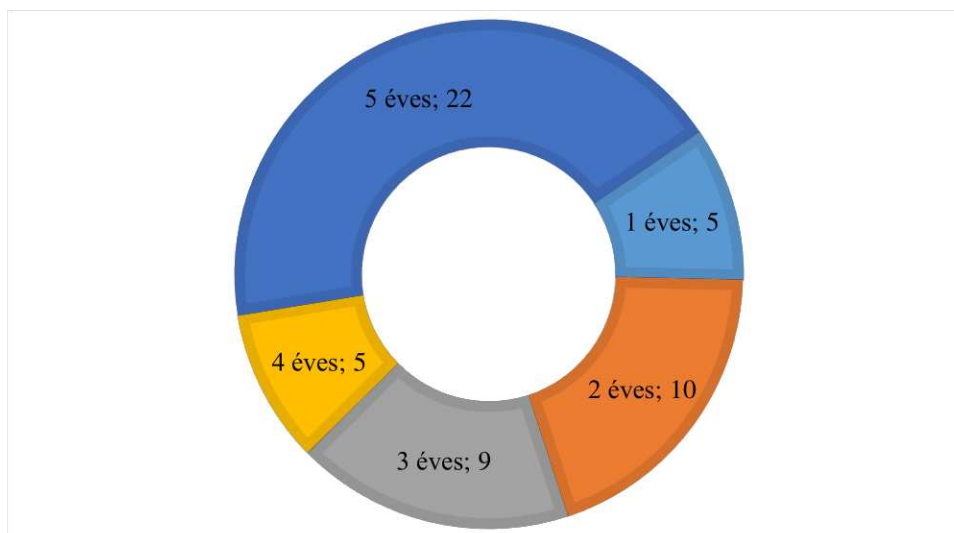

5. ábra: A válaszadó szülők legmagasabb iskolai végzettségének alakulása

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A kutatásban résztvevő szülők több mint fele felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik. Ezzel szemben mindössze 3 fő van, akik legmagasabb iskolai végzettségként a liceumot jelölték meg. Összességében elmondható, hogy a válaszadó szülők iskolázottsága magas.

A vizsgálatban résztvevők gyermekek közül 32 jár óvodába. A gyermekek életkor szerinti megoszlását a 6. ábra szemlélteti.

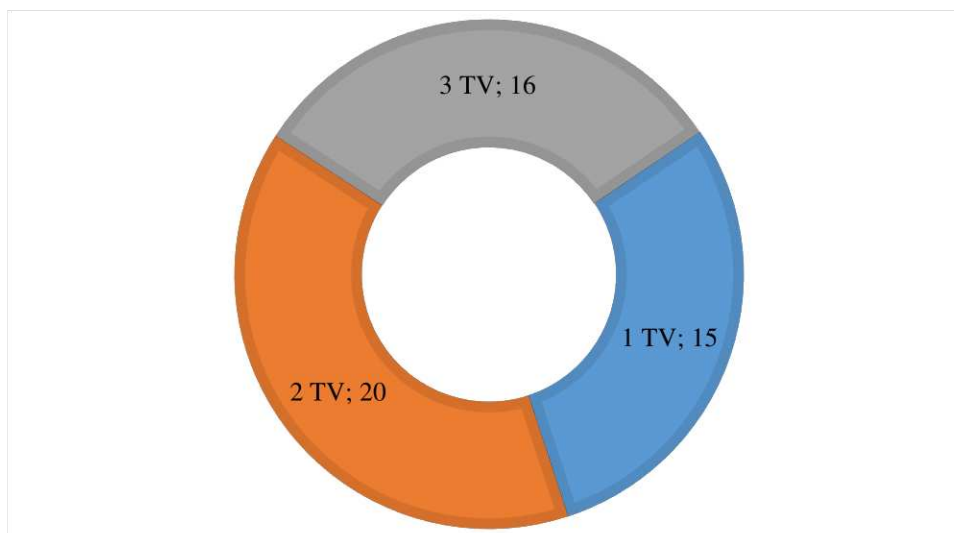
6. ábra: A vizsgálatban résztvevő gyermekek életkor szerinti megoszlása

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A vizsgálatban résztvevő gyermekek kimagasló aránya (22 fő) 5 éves, azaz iskolakezdés előtt állnak. Ezzel szemben az egy évesek aránya alacsony, mindössze 5 gyermek. Ennek ellenére közel azonos a kisebb-nagyobb gyermekek aránya. Ez a vizsgálat szempontjából kedvezőnek tekinthető, mert így alkalmazható az életkor szerinti összehasonlítás.

2.4. Eredmények

A kérdőív első kérdései a gyermekek rajzfilmnézési lehetőségeit igyekeztek feltárni. Napjainkban már nagyon ritka az olyan kisgyermekes háztartás, ahol ne lenne legalább egy televízió készülék, sőt, emellett már olyan háztartást sem igazán találunk, ahol ne lenne legalább egy okostelefon internet hozzáféréssel. Ez többek között azt is jelenti, hogy az óvodáskorú gyermekeknek lehetőségük van könnyen hozzáférni a rajzfilmekhez. Ezt tovább erősíti az is, hogy az elmúlt évtizedekben már több, kifejezetten gyermekeknek szóló televíziós csatorna is van, ahol az egészen kicsiktől a nagyobb gyermekekig mindenki megtalálhatja a számára érdekes rajzfilmeket. A 7. ábra azt szemlélteti, hogy a vizsgálatban résztvevők háztartásában hány darab tévékészülék található meg.

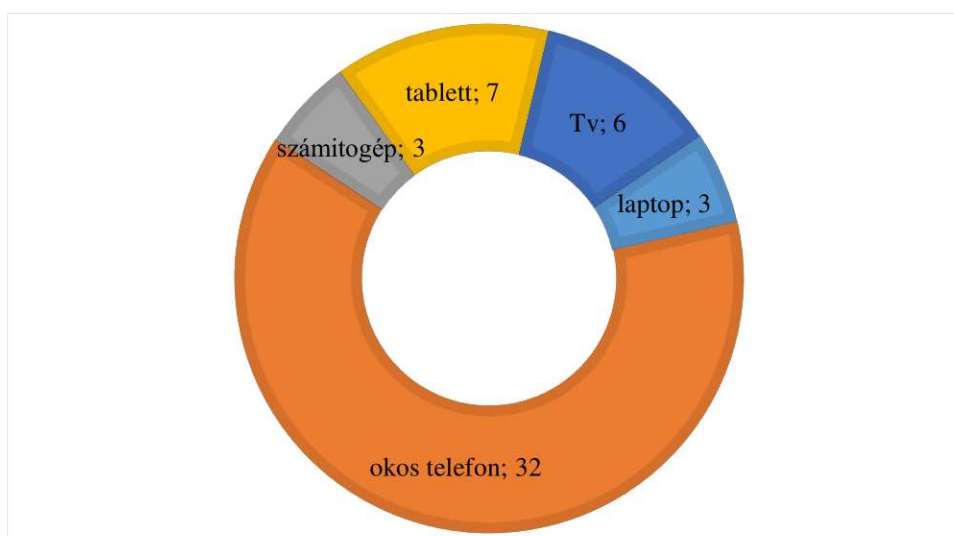

7. ábra: A vizsgálatban résztvevők háztartásában megtalálható televíziók száma

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A 7. ábra adatai jól tükrözik, hogy a vizsgálatban résztvevő háztartások többségében (összesen 36 háztartás) egynél több televízió készülék található. Ebből arra lehet következtetni, hogy a családok több tagja tud egyszerre TV-t nézni, így feltételezhetően a gyermekeknek akkor is nyílik lehetőség rajzfilmnézésre, ha a szülők más műsort szeretnének nézni a TV-ben. Ez pedig a rajzfilmnézés gyakoriságára és hosszára hatással lehet.

A vizsgálat következő kérdése arra irányult, hogy a gyermekek mely digitális eszköz használatával töltenek a legtöbb időt (8. ábra).

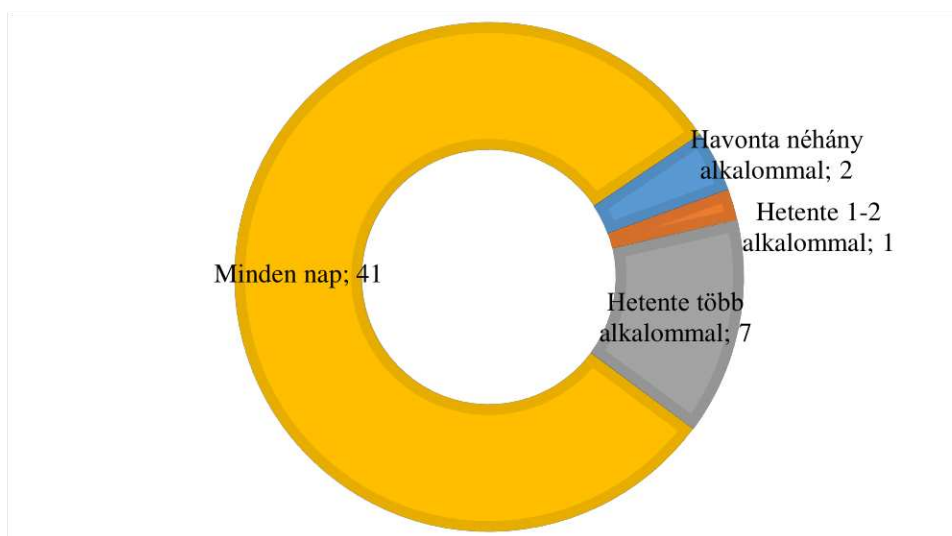
8. ábra: Digitális eszközök, melyekkel a legtöbb időt töltenek a gyermekek

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Annak ellenére, hogy a legtöbb családban több televíziókészülék is található, a kutatásban résztvevő szülők többsége (32 fő) úgy nyilatkozott, hogy a háztartásban megtalálható digitális eszközök közül leggyakrabban gyermekük az okostelefont használja. Ezzel szemben a televíziót a válaszadók közül mindössze 6 fő jelölte be leggyakrabban használt digitális eszközként. Ezek az arányok arra engednek következtetni, hogy a gyermekek mindennapi életében – akár rajzfilmnézés céljából – jellemzően nem csak a televízió ivódott be, hanem a modern okoseszközök is.

A digitális eszközök használatával a gyermekek többsége, azaz 17 gyermek napi 1-2 órát tölt el, és 13 fő azon gyermekek aránya, akik napi fél órát töltenek el az okoseszközök használatával. Emellett a kutatásban résztvevő gyermekek közül 7 fő fél és egy óra hossza között foglalatосkodik a digitális készülékekkel. Tehát összességében, a vizsgálatban résztvevő gyermekek közül 37 fő két óra hosszánál kevesebbet használja a digitális eszközöket, míg 14 fő 2 óránál többet, melyből 6 fő azon gyermekek aránya, akik napi szinten 3 óránál többet töltenek el a digitális eszközök használatával.

A kérdőív következő kérdése arra irányult, hogy a gyermek milyen időközönként néz rajzfilmet. A mesecsatornáknak és a világhálónak köszönhetően a gyermekek a nap 24 órájában válogathatnak a különböző mesék közül. Ebből eredendően még inkább releváns az a kérdés, hogy a gyermekek milyen gyakran töltik az idejüket rajzfilmnézéssel. A válaszokat a 9. ábra összesíti.

9. ábra: Rajzfilmnézés gyakorisága

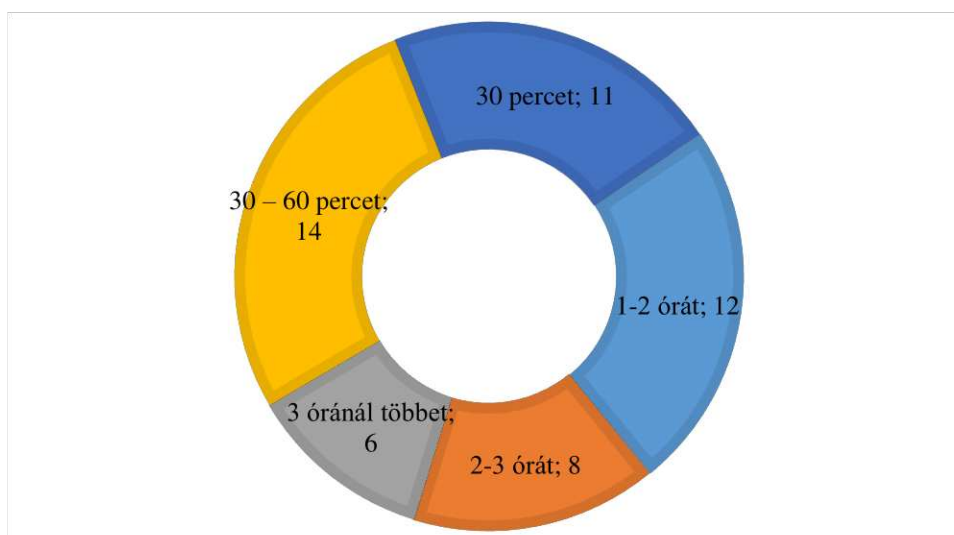
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Mint ahogy a 9. ábra szemlélteti, a kutatásban résztvevő szülők közül 41 fő úgy nyilatkozott, hogy a gyermeke napi szinten néz rajzfilmet. Talán meglepőnek tekinthető, hogy volt olyan válaszadó szülő is, aki azt jelölte be, hogy a gyermeke havonta néhány alkalommal, illetve hetente csupán 1-2 alkalommal néz rajzfilmet a televízióban vagy más digitális eszközön.

A kapott eredmény arra enged következtetni, hogy az óvodáskorú gyermekek mindennapi életének jellemzően szerves része a napi szintű rajzfilmnézés.

A válaszadás során a szülők gyermekük kedvenc meséjeként leginkább a Bogyó és Babócat, a Peppa malacot, Mása és a medvét, Mancsórjáratot, illetve Bing nyuszit nevezték meg. Ebből látható, hogy a gyermekek jellemzően olyan rajzfilmet néznek, melyek az ő korcsoportjuknak való, nem jellemzi túlzott agresszivitás a szereplőket, ugyanakkor a csapatmunka, az összefogás és a problémamegoldás áll a mesék középpontjában.

A következő kérdés az volt, hogy alkalmanként nagyjából mennyi időt tölt a gyermek mesenézéssel (10. ábra). Mind a szakemberek, mind pedig a szülők körében igen eltérők a vélemények arról, hogy egy óvodáskorú gyermeknek mennyi időt szabadna rajzfilmnézéssel tölteni. Sokan úgy vélik, hogy a digitális eszközök már olyan szinten a kisgyermekek játékaivá váltak, hogy teljesen normális, ha több időt töltenek rajzfilmnézéssel. Ezzel szemben sokan még mindig a korábbi idők szemléletét vallják, miszerint egy kisgyermek ne nézzen „állandóan” a televízióban mesét. A rajzfilmnézés idejének helyes meghatározását többek között az is nehezíti, hogy napjainkban rendkívül sok olyan rajzfilm kerül sugárzásra, melyek oktató jellegűek, így nézésük jó hatással van a gyermekek fejlődésére, mivel készségeiket fejlesztik (pl. számolás).

10. ábra: Alkalmankénti mesenézési idő átlagosan

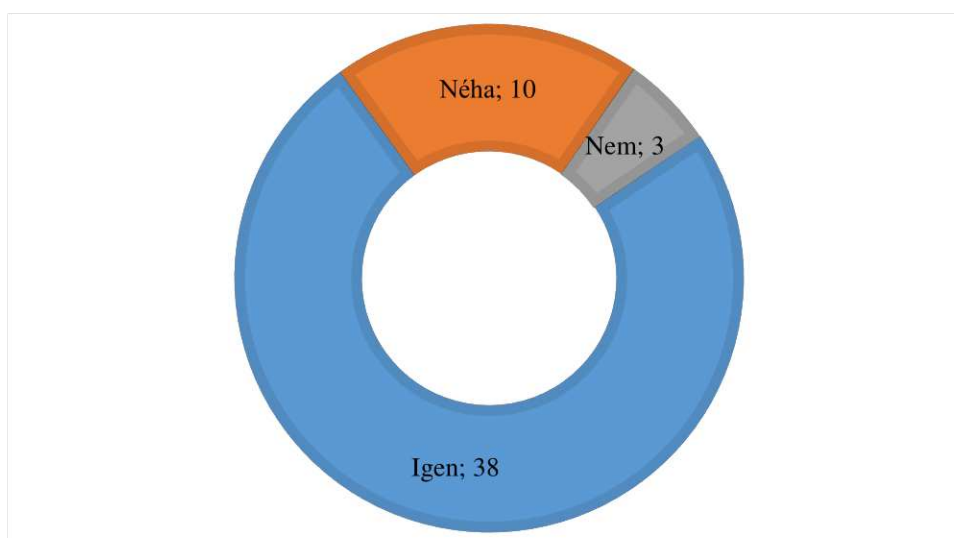
Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A 10. ábra adataiból látható, hogy a vizsgálatban résztvevő gyermekek többsége, azaz 14 fő alkalmanként fél és egy óra hossza közötti időt töltenek rajzfilmnézéssel. 11 szülő pedig úgy nyilatkozott, hogy gyermekük alkalmanként fél órát töltenek rajzfilmnézéssel. Ez összességében azt jelenti, hogy a kutatásban érintett gyermekek közel fele legfeljebb 60 percet tölt alkalmanként mesenézéssel. Ezzel szemben 14 fő azon gyermekek száma, akik alkalmanként több mint két órát töltenek rajzfilmnézéssel. Esetükben ez azt jelenti, hogy ha egy átlagos hétköznapra levetítjük tevékenységüket, akkor az óvodából hazaérkezve szinte szabad idejük jelentős többségét a televízió (vagy más digitális eszköz) előtt töltik.

A következő kérdés arra irányult, hogy milyen típusú meséket néz a gyermek. Erre a szülők saját szavas választ adhattak. Jellemzően a gyermekek animációs meséket néznek, de előfordul, hogy nem konkrét mesét néznek a tévében (pl. a nagy kedvencet), hanem amit éppen sugároz a televízió.

Az 51 válaszadó szülő közül két szülő úgy nyilatkozott, hogy a gyermeke szabadidejében nem csinál mást, csak mesét néz.

Napjainkban számtalan rajzfilm elérhető már a televíziókon keresztül, és a rajzfilmek világát az online csatornák tovább szélesítik. Ebből eredendően nagyon sok olyan mese is könnyedén elérhető, ami nem biztos, hogy egy óvodás korú gyermeknek való. Ezért a kérdőív következő kérdésével azt igyekeztem megtudni, hogy a szülők megválogatják-e, hogy gyermekük milyen mesét nézhet. A kapott válaszokat a 11. ábra összesíti.

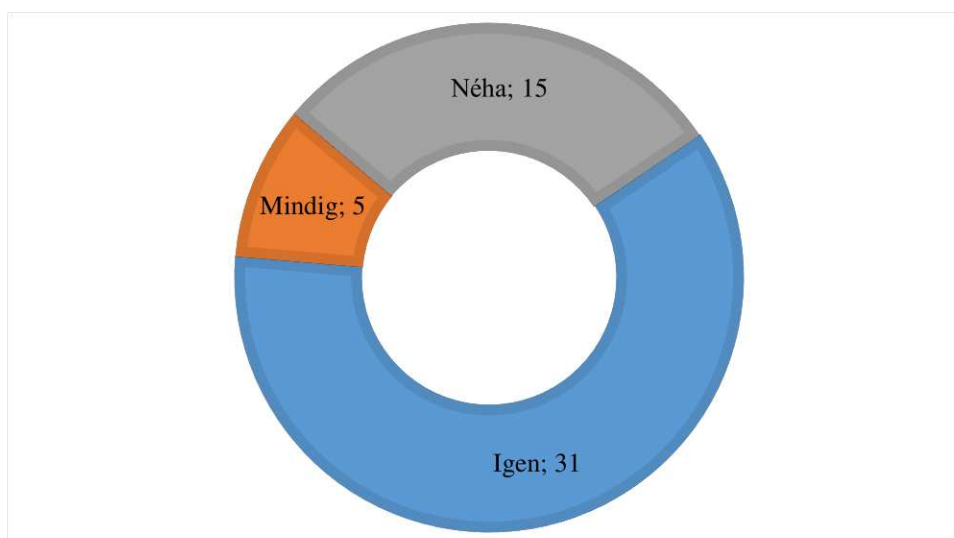

11. ábra: A szülők mesék közötti szelektálásának megléte

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Mint ahogy a 11. ábra szemlélteti, a kutatásban résztvevő szülők közel háromnegyede úgy nyilatkozott, szelektálja, hogy gyermeke mely meséket nézheti, és melyeket nem. Ezzel szemben mindössze 3 szülő volt, akik nem határozzák meg gyermekeik számára, hogy mely rajzfilmeket nézhetik, és melyeket nem.

A következő ábra azt szemlélteti, hogy a szülő jelen van-e gyermeke mesenézése közben (12. ábra), illetve hogy a szülő meg szokta-e beszélni a rajzfilmek tartalmát gyermekével (13. ábra).

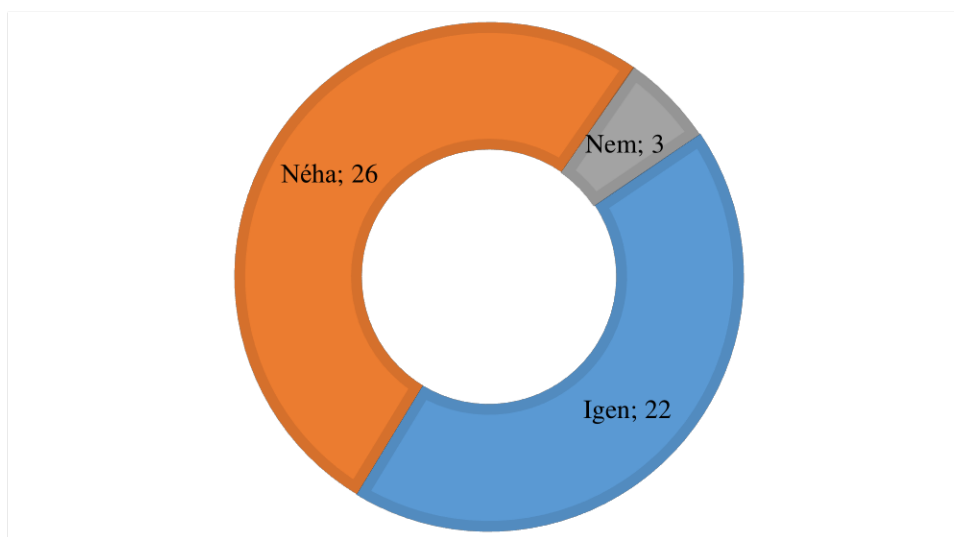

12. ábra: A szülő jelenléte mesenézés közben

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A 12. ábra adataiból kiolvasható, hogy a szülők többsége, azaz közel kétharmada jellemzően gyermeke közelében van, mikor az mesét néz. Emellett a válaszadók közül 5 fő nyilatkozott úgy, hogy csak a jelenlétében nézi a gyermek a mesét, tehát mindig jelen van rajzfilmnézés közben. Ezzel szemben a megkérdezettek szülők közül 15 fő adata azt a választ, hogy csak néha van jelen rajzfilmnézés közben, előfordul, hogy a gyermek jelenléte nélkül nézi a mesét a televízióban vagy más digitális eszközön. Ugyanakkor, a válaszadók közül egyetlen egy személy sem nyilatkozott úgy, hogy soha nincs jelen mikor gyermeke rajzfilmet néz.

A válaszokból arra lehet következtetni, hogy jellemzően a szülők nem önálló tevékenységként kezelik gyermekük rajzfilmnézését. Ezt többek között a kérdőív következő kérdésére adott válaszok is alátámasztják, miszerint át szokta-e a szülő gyermekével beszélni a látott mese tartalmát.

13. ábra: Mese tartalmának megbeszélése, átbeszélése

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Mint ahogy a 13. ábra szemlélteti, a megkérdezett szülők közül 22 fő adta azt a választ, hogy átbeszéli gyermekükkel a rajzfilmben látottakat, együtt értelmezik a cselekményeket. Emellett 25 szülő jelölte a kérdőív kitöltése során azt a választ, hogy néha beszél át. Egyes mesék rendszeresen ismétlésre kerülnek, így ez is indokoltá teheti, hogy ne minden egyes alkalommal beszéljék át a szülők a rajzfilmben történt eseményeket.

A kérdőíves vizsgálat végén azt igyekeztem megismerni, hogy a szülők véleménye szerint milyen pozitív és negatív hatásai vannak a rajzfilmnézésre. A leggyakoribb válaszokat az 1. és a 2. táblázat összesíti. Mint ahogy a szakirodalomban is vitatott kérdés a rajzfilmek kedvező hatásának megítélése, úgy a beérkezett válaszok között is látható különbség. Több szülő nem határozott meg pozitív hatást, továbbá a legtöbb szülő kiemelte, hogy a jól megválasztott mesék esetében tárható csak fel kedvező hatás a gyermekre nézve.

A mesék pozitív hatását természetesen erősítheti az is, ha a szülő megbeszéli a gyermekével a rajzfilmben látottakat és segít neki értelmezni azokat. Mint ahogy a 13. ábránál látható volt, a vizsgálatban résztvevő szülőkre az a jellemző, hogy beszélnek gyermekükkel a mesében látottakról, illetve a többségük szelektál is a gyermek által nézhető mesék között. Ezek együttes hatása pedig felerősítheti a mesék pozitív hatásának tapasztalását.

1. táblázat: A rajzfilmnézés pozitív és negatív hatásai a szülők szerint

Pozitív hatások

A helyesen megválasztott mese (pl. magyar népmesék, Gumimacik, Hupikék törpikék) kedvezően hat a gyermekre.

Képes lesz a gyermek a jó és a rossz között különbséget tenni.

A magyar népmesék sok tanulságot tartalmaznak a rossz és a jó felismerésére.

A tanmesék a barátságra tanítják a gyermekeket.

A mesék hatására álmódzik a gyermek, ami fejleszti fantáziáját, képzelőerejét.

A mesék hatására bővül a gyermek szókincse, ezáltal fejlődik a kommunikációs képessége.

Olyan dolgokat is megismerhet, melyek a hétköznapi élet részei lehetnek, de ő még nem találkozott vele (vagy legalább is nem tudatosan) a valós életben (pl. közlekedési táblák).

Jó példát láthat a gyermek a megfelelően megválasztott rajzfilmben a kitartásra, a kudarc leküzdésére és a rossz dolgokon való felülkerekedésre.

Fejlesztheti matematikai készségeit.

Megtanulhat más nyelvből (pl. angol) alapszavakat.

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A szülők többsége a rajzfilmek pozitív hatásaként azt határozták meg, hogy a gyermek sokat tanulhat a meséből, tehát a szülők többsége tanító jellegűnek értékeli a mesét. Ezen belül is legtöbben a gyermekek szókincsének fejlődésében látják a rajzfilmek tanító jellegét. Ugyanakkor, vannak olyan szülők is, akik nem igazán látnak kedvező hatást a rajzfilmnézésben. Ennek ellenére mégis azt a választ adták korábban a kérdőív kitöltése során, hogy gyermekük minden nap néz rajzfilmet.

Összességében elmondható, hogy a szülők jellemzően fejlesztő hatásúnak ítélik meg a rajzfilmnézést. Talán részben ezzel is magyarázható az, hogy a gyerekek döntő többsége napi elfoglaltságként néz mesét a televízióban vagy más digitális eszközön.

2. táblázat: *A rajzfilmnézés pozitív és negatív hatásai a szülők szerint*

Negatív hatások

A mozgás hiánya – különös tekintettel, ha a gyermek több órát tölt a TV-készülék előtt.

Rossz cselekedeteket lát, illetve tanulhat belőle.

A rosszul megválasztott rajzfilmek helytelen életszemlélethez, szorongáshoz, félelemhez vezethetnek, melynek komoly idegrendszeri zavarok lehetnek a hatásai.

A rosszul megválasztott rajzfilm számtalan rossz szokással párosul.

Egyes mesék agresszivitást és fegyelmezetlenséget válthatnak ki.

Túl sok információhoz jut a gyermek rajzfilmnézés közben.

Egyes gyerekeknél előfordul, hogy csak úgy hajlandó enni, ha közben mesét nézhet.

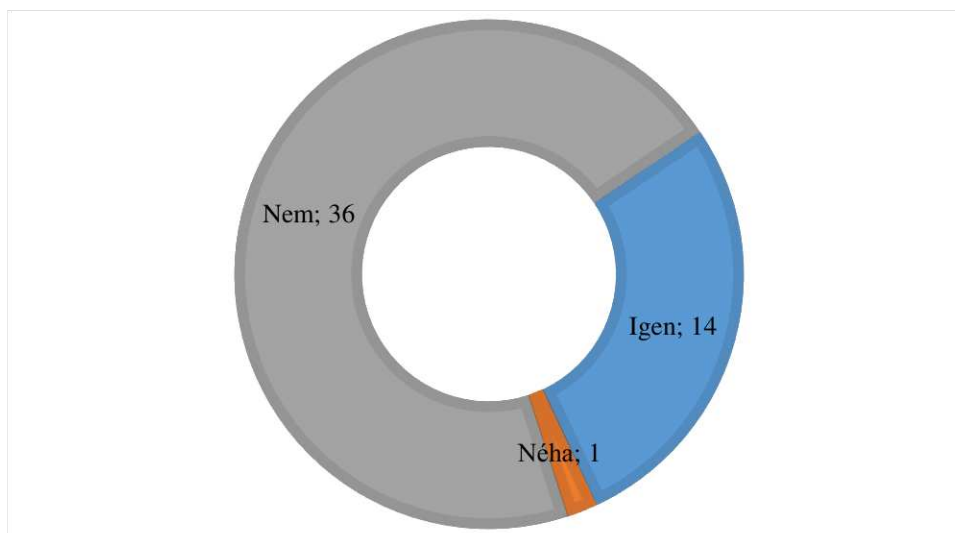
Függőséget okozhat a gyermekek számára.

Egyes mesehősök/főszereplők viselkedését átvéve a gyermek hisztizni kezd.

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A szülők közül – lényegesen nagyobb számban, mint a pozitív hatásoknál – többen azt a választ adták, hogy nem tapasztaltak negatív hatást. Ezek a szülők korábban azt a választ adták, hogy megválogatják, hogy gyermekük mely rajzfilmeket nézheti, és melyeket nem. A gyermek kedvenc meséjeként pedig valamelyik kifejezetten óvodáskorú gyermekeknek szóló fejlesztőmesét (pl. Bing nyuszi, Peppa malac) határozták meg. Tehát ez is azt támasztja alá, hogy a szülők többsége hiszi, ha megfelelően meghatározzák, hogy mely meséket nézheti a gyermeke a televízióban vagy más digitális eszközökön, akkor azok nem hogy negatív hatással nem lesznek a gyermek fejlődésére, hanem még sokat tanulhatnak is belőle – ami főleg a beszédfejlődésben mutatkozik meg.

A kérdőív következő kérdése azt igyekezett feltárni, hogy a szülő látta-e gyermekén agresszivitás jelét, melyet esetlegesen a rajzfilm válthatott ki. A válaszokat a 14. ábra szemlélteti.

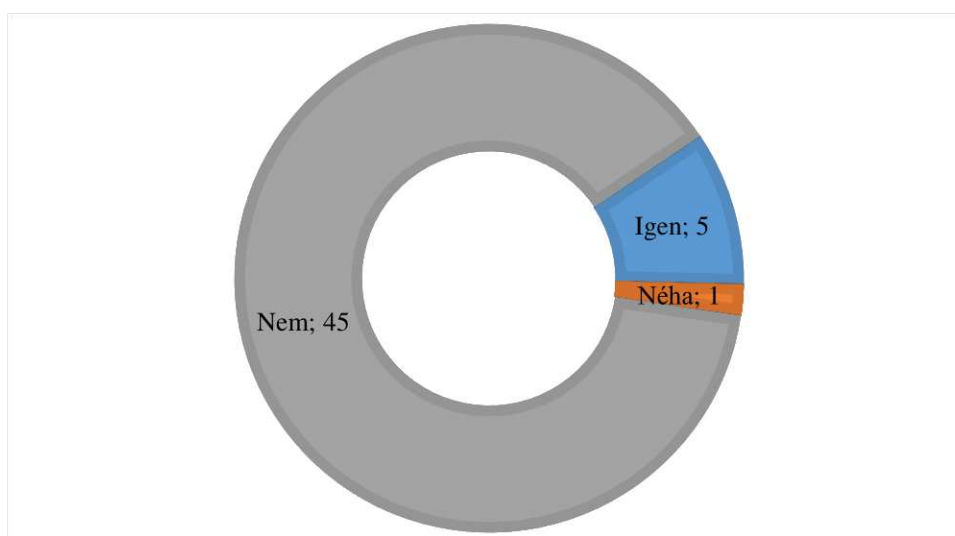

14. ábra: Az agresszivitás jelének mutatkozása a gyermekek, melyet esetlegesen a rajzfilm válthatott ki

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A kutatásban résztvevő szülők jelentős többsége, azaz 36 fő úgy vélekedett, hogy nem tapasztalt gyermekénél agresszív viselkedést, amit esetleg a rajzfilm nézés eredményezne. Ezzel szemben a válaszadók közül 14 szülő tapasztal agresszív megnyilvánulást gyermekénél, és ezt az animációs mesenézésnek tulajdonítja.

Előfordulhat a gyermekek körében rémálom is a mesenézés hatására. A kutatás erre irányuló kérdésére a válaszokat a 15. ábra szemlélteti.

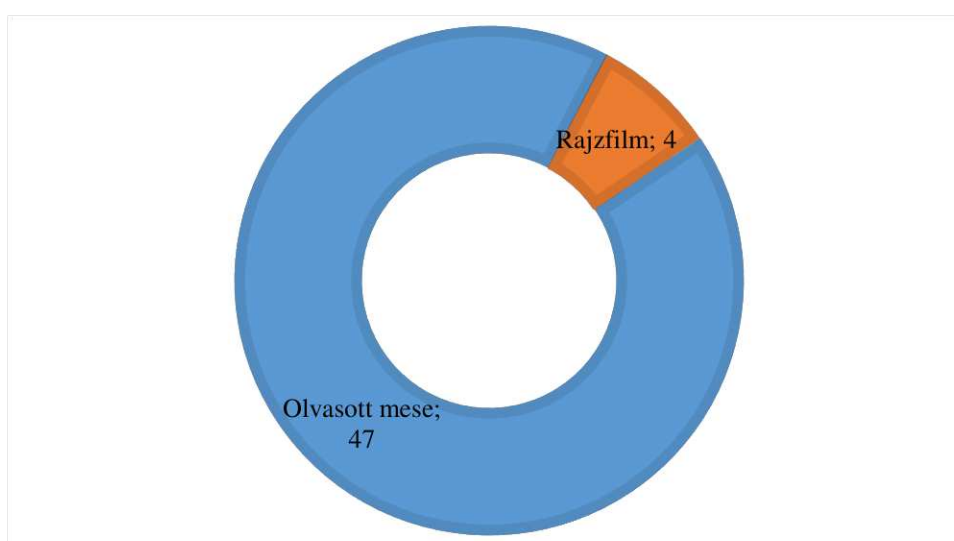

15. ábra: Rémálom

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Sok gyermeknél előfordul, hogy rosszat álmodik éjszaka. Ezt legtöbbször a gyermeket ért eseményeknek tudják be, mint például a mesenézés hatása. A kérdőív kitöltése során a válaszadó szülők közül 45 fő vélekedett úgy, hogy nem volt még arra példa, hogy a gyermeke a rajzfilmnézés hatására rosszat álmodjon. Ugyanakkor a kutatásban érintett gyermekénél előfordult már rémálom a rajzfilmek utóhatásaként.

A kérdőív utolsó kérdése a szülők véleményét igyekezett megismerni, hogy a rajzfilmet vagy az olvasott mesét tartják fontosabbnak a gyermek pszichikai fejlődése szempontjából. A kapott válaszok összegzése a 16. ábrán látható.

16. ábra: Olvasott mese vagy rajzfilm

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A vártakkal szemben, a szülők közül 4 fő úgy vélekedett, hogy a rajzfilm fontosabb az olvasott mesénél gyermeke pszichikai fejlődése szempontjából. Úgy vélem, hogy e vélemények háttérben meghúzódó részletes vélemény egy külön kutatást megérne, mivel véleményem szerint a közeljövőben egyre több szülő fog így vélekedni.

2.4.1. 1. számú hipotézis igazolása

Számtalan statisztika és tanulmány arra az eredményre jut, hogy a háztartásokban több és többfajta digitális eszköz található, melyek folyamatos kapcsolatot biztosítanak az online világgal. Ugyanakkor nem csak a televíziók száma szaporodott el a háztartásokon belül többek között, hanem a műsorválasztási lehetőség skálája is rendkívül kiszélesedett.

Egy átlagos kábeltelevíziós szolgáltató legalább 6-7 mesecsatornát kínál programlistájában. Ez eszközök számának megnövekedése és a mesecsatornák nagyszámú jelenléte pedig azt a feltételezést teremti meg, hogy a gyermekek több mesét néznek, ha jobban van rá lehetőségük.

Vizsgált hipotézis: A tévékészülékek háztartáson belüli száma nem befolyásolja a gyermekek rajzfilmnézési gyakoriságát és hosszát.

3. táblázat: Rajzfilmnézéssel töltött idő és a háztartásban található TV-készülékek száma közötti kapcsolat

		Mennyi tv készülék található a háztartásban?			Total
		1	2	3	
Nagyjából mennyi időt tölt gyermeke rajzfilm nézéssel?	0,5 órát	5	5	1	11
	0,5-1 órát	3	5	6	14
	1-2 órát	4	5	3	12
	2-3 órát	1	3	4	8
	3 óránál többet	2	2	2	6
Total		15	20	16	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A 3. táblázat adataiból látható, hogy azoknál a családoknál, ahol mindössze egy televízió található, a gyermek többsége naponta csak fél órát tölthet a tévé előtt rajzfilmnézéssel. Azoknál a családoknál, ahol két televízió van, a gyermekek többsége napi fél óránál hosszabb ideig nézi a mesét. Továbbá, a három televízióval rendelkező háztartásokban fordul elő leggyakrabban, hogy a gyermek alkalmanként akár 2-3 órát is eltöltsön a televízió előtt rajzfilmnézéssel.

Az alkalmankénti animációs mesenézési időtartam mellett fontos az is, hogy a gyermek milyen gyakorisággal néz mesét a televízióban (vagy más digitális eszközön).

4. táblázat: Rajzfilmnézés gyakorisága és a háztartásban található TV-készülékek száma közötti kapcsolat

		Mennyi tv készülék található a háztartásban?			Total
		1	2	3	
Milyen időközönként néz rajzfilmeket gyermeke?	Havonta néhány alkalommal	1	1	0	2
	Hetente 1-2 alkalommal	0	0	1	1
	Hetente több alkalommal	4	2	1	7
	Minden nap	10	17	14	41
Total		15	20	16	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A legtöbb gyermek napi rutinjába tartozik már a rajzfilmnézés is. Mint ahogy a 4. ábra szemlélteti, nincs összefüggés aközött, hogy hány televíziókészülék található a háztartásban és a gyermek milyen gyakran néz animációs mesét. Azokban a háztartásokban, ahol csak egy televízió van, ugyanúgy a gyermekek többsége napi szinten néz rajzfilmet, mint azokban a háztartásokban, ahol 2-3 TV is megtalálható. Ezt véleményem szerint két dologgal magyarázható: az egyik, hogy napjainkban a mesecsatornáknak köszönhetően a gyermekek bármikor tudnak mesét nézni, és még válogatni is tudnak aközött, hogy melyiket nézzék. A másik pedig, hogy szinte valamennyi háztartásban a televízió kívül megtalálhatóak okoseszközök is, melyek ugyancsak alkalmasak animációs mese nézésére.

A kapott eredmények alapján összességében elmondható, hogy ha a háztartásban több televízió található, akkor a gyermek nagyobb valószínűséggel fog hosszabb időt eltölteni a televízió előtt rajzfilmnézéssel, viszont a mesenézés gyakoriságát nem befolyásolja. A vizsgált hipotézis, miszerint a tévékészülékek háztartáson belüli száma nem befolyásolja a gyermekek rajzfilmnézési gyakoriságát és hosszát, beigazolódott.

2.4.2. 2. számú hipotézis igazolása

Egyes szülők könnyedén képesek gyermeküknek különböző foglalatosságot kitalálni, vagy épp a gyermek egyénisége olyan, hogy állandóan le tudja magát kötni bármivel. Azonban vannak olyan szülők és gyermekek, akik a rajzfilmnézésben látják az unalom elűzésének megoldását.

Vizsgált hipotézis: Azok a gyermekek, akik még nem járnak óvodába, több időt töltenek rajzfilmnézéssel.

5. táblázat: Az óvodába járás és rajzfilmnézés ideje közötti kapcsolat

		Jár-e óvodába a gyermeke?		Total
		Igen	Nem	
Nagyjából mennyi időt tölt gyermeke rajzfilm nézéssel?	0,5 órát	5	6	11
	0,5-1 órát	10	4	14
	1-2 órát	10	2	12
	2-3 órát	6	2	8
	3 óránál többet	1	5	6
Total		32	19	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A kapott válaszok kiértékelése után elmondható, hogy a vizsgálatban résztvevő gyermekek között, aki nem jár még óvodába, rendkívül megoszló a rajzfilmnézéssel töltött alkalmankénti idő. Ugyanakkor ha a tévénézési időt két csoportba bontjuk, akkor megállapítható, hogy esetükben 33 fő azon gyermekek száma, kik 2 óránál kevesebb ideig nézik alkalmanként az animációs mesét. Ennél magasabb az arány az óvodába járó gyermekek esetében, mivel náluk 40 fő néz alkalmanként 2 óránál rövidebb ideig rajzfilmet.

6. táblázat: Az óvodába járás és rajzfilmnézés gyakorisága kapcsolat

		Jár-e óvodába a gyermeke?		Total
		Igen	Nem	
Milyen időközönként néz rajzfilmeket gyermeke?	Havonta néhány alkalommal	0	2	2
	Hetente 1-2 alkalommal	1	0	1
	Hetente több alkalommal	4	3	7
	Minden nap	27	14	41
Total		32	19	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A gyakoriságot vizsgálva elmondható, hogy az óvodába járó és nem járó gyermekek körében egyaránt a mindennapos rajzfilmnézés a jellemző. Ez is azt támasztja alá, hogy a gyermekek mindennapi életének része a rajzfilm. Esetleg nézett mese vagy az éppen mesenézéssel töltött idő változik, de ez is csak kisebb mértékben.

A vizsgált hipotézis, miszerint azok a gyermekek, akik még nem járnak óvodába, több időt töltenek rajzfilmnézéssel, nem igazolódott be.

2.4.3. 3. számú hipotézis igazolása

Mind a szakemberek, mind a szülők körében, akik ellenzik a „túlzott” rajzfilmnézést, a legtöbben azzal érvelnek, hogy a rajzfilmekben látott agresszivitást átveszik a gyermekek, és verekedősek lesznek, mert a mesehősöket próbálják majd utánózni, illetve elfogadottnak tekintik az agresszív viselkedést, mivel számukra a mese világa és a valós világ keveredik (még). Az animációs mese ellenzőinek másik gyakori érve még, hogy a gyermekeknek a mesékben látottaktól rémálmaik lesznek.

Vizsgált hipotézis: Azoknál a gyerekeknél, akik válogatott mesét néznek, nem mutatkozik agresszív viselkedés és rémálom.

7. táblázat: A válogatott mesenézés és az agresszív viselkedés közötti kapcsolat

		Látta gyermekén agresszivitás jelét, melyet esetlegesen a rajzfilm válthatott ki?			Total
		Igen	Néha	Nem	
Meválogatja-e Ön, hogy milyen rajzfilmeket nézhet gyermeke?	Igen	11	1	26	38
	Néha	3	0	7	10
	Nem	0	0	3	3
Total		14	1	36	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

Mint ahogy a 7. táblázat szemlélteti, a kutatásban résztvevő szülők többsége úgy nyilatkozott, hogy megválogatja gyermeke melyik mesét nézheti, és melyeket nem. Azok a gyermekek közül, akik szülei mindig megválogatják a nézhető mesét, 26 szülő nem tapasztalt a szülő agresszív viselkedést.

8. táblázat: A válogatott mesenézés és a rémálom közötti kapcsolat

		Említette-e gyermeke valaha, hogy a meséből vett szereplők szerepeltek rémálmában?			Total
		Igen	Néha	Nem	
Meválogatja-e Ön, hogy milyen rajzfilmeket nézhet gyermeke?	Igen	5	0	33	38
	Néha	0	1	9	10
	Nem	0	0	3	3
Total		5	1	45	51

Forrás: Saját kutatás alapján saját szerkesztés

A kutatásban résztvevő gyermekek többségének (45 fő) nincs rémálma, tehát a rajzfilmnézés hatására nincs kellemetlen éjszakájuk. A válaszadók között mindössze 3 szülő volt csak, akik úgy vélekedtek, hogy nem szokták gyermekük számára meghatározni,

hogy melyik mesét nézhetik, és melyeket nem. Ezen gyermekek egyikére sem jellemző a rémálom – hasonlóan, mint az agresszív viselkedés sem.

A vizsgált hipotézis, azoknál a gyerekeknél, akik válogatott mesét néznek, nem mutatkozik agresszív viselkedés és rémálom, beigazolódott. Azonban a kutatásban résztvevő gyermekek körében, akik szülei nem válogatják meg a nézhető meséket sem mutatkozik agresszivitás vagy rémálom.

Összefoglalás

A rajzfilmnézés rendkívül nagy népszerűségnek örvendenek mind a gyermekek, mind pedig a felnőttek körében. Napjainkban már annyira széles a paletta, hogy igény szerint minden egyes korcsoport könnyedén válogathat a kínálat között. A rajzfilmek elérését a korábbi évtizedekhez képest még inkább megkönnyíti az internet és a kábelcsatornák megugrott száma. Míg az ezredfordulón alig volt egy-két kábelcsatorna, amely kifejezetten rajzfilmeket sugárzott a nap 24 órájában, addig napjainkban már szolgáltatótól függetlenül legalább 5-6 olyan csatorna elérhető, mely kifejezetten gyermekeknek szól. A csatornák jellemzően megcélznak egy korcsoportot, így a szülők és a gyermekek számára részben megkönnyítik a csatornaválasztás lehetőségét, azonban még így is szükséges a szülők fokozott odafigyelése, hogy a gyermek mit is néz a televízióban.

Egyre több kutatás igyekszik rávilágítani a rajzfilmek káros hatására, ugyanakkor arról sem szabad megfeledkezni, hogy az ésszerűen megválasztott animációs mesék akár fejlesztő hatással is lehetnek a gyermekek számára. Ebből kiindulván szakdolgozatomban az óvodáskorú gyermekek rajzfilmnézési szokásait vizsgáltam, mely során a következő megállapításokra jutottam:

Életkortól függetlenül a gyermekek többségének egyik fő szórakozása a rajzfilmnézés. A kutatásban résztvevő gyermekek 1 és 5 év közöttiek, és csak egy részük jár óvodába. A kapott eredmények alapján látható, hogy azok a gyerekek, akik már járnak óvodába, általában ugyanolyan gyakran, és alkalmanként átlagosan ugyanannyi időt töltenek rajzfilmnézéssel, mint azok a gyerekek, akik még nem járnak óvodába. A legtöbb gyermek napi szinten néz animációs mesét, attól függetlenül, hogy hány televízió vagy digitális eszköz található meg a háztartásban. A mesenézések hosszát két fő csoportra lehet osztani az eredmények alapján. Az egyik a fél és 2 óra hossza közötti időtartam, a másik pedig a 2 óránál hosszabb időtartam. A legtöbb gyermek jellemzően 2 óra hosszánál rövidebb ideig néz alkalmanként rajzfilmet.

A kapott eredmények alapján pozitívként értékelendő, hogy a szülők jelentős többsége megválogatja azt, hogy gyermeke melyik rajzfilmet nézheti. A válaszok alapján láthatóvá vált, hogy a szülők többsége igyekszik tudatosan kiválasztani gyermeke számára a nézhető animációs mesét, és kevesen vannak úgy vele, hogy azt nézhet a gyermek, ami „éppen a kábelcsatornán megy”. Ennek oka leginkább abból ered, hogy igyekeznek olyan kedves meséket választani, amelyek fő jellemzője a tanító jelleg. A legtöbb szülő úgy véli, hogy a kábelcsatornák számtalan olyan mesét sugároznak, melyek fejlesztik gyermekeik

képességeit. Például, a mesék hatására bővül a gyermek szókinccse, láthat olyan életszerű szituációkat, melyek a hétköznapi élet részei lehetnek, fejleszti problémamegoldó képességeit, számolási képességeit, megismeri a betűket, sőt, még idegen szavakat (angol) is tanulhat a mesékből. Több szülő válaszában leírta, hogy nagyon fontosnak tartja, hogy az animációs mese megfelelően legyen gyermeke számára kiválasztva. Ellenkező esetben a gyermek nem megfelelő viselkedést sajátíthat el, vagy akár összezavarhatja a gondolatait.

A szülők többsége úgy nyilatkozott, hogy általában jelen van, mikor gyermeke rajzfilmet néz. Sok szülő együtt is nézi a rajzfilmet a gyermekkel, viszont többen csak a gyermek közelében tevékenykednek ilyenkor. Jellemzően a szülők megbeszélik, átbeszélik a gyermekkel a látott cselekményeket, illetve beszélgetnek a mesehősök karaktereiről. Gyermeük kedvenc meséjeként legtöbbször a Peppa malacot, Másha és a medvét, Bing nyuszt és a Hupikék törpikéket nevezték meg. Ebből is látható, hogy nem csak a szülők választanak fejlesztő jellegű mesét gyermekeik számára, hanem a gyermekek is kedvelik, szeretik ezeket a rajzfilmeket, és nagy érdeklődéssel nézik őket.

A pozitív hatások felsorolása során igen gyakori válasz volt a szókinccsfejlesztés és a problémamegoldó képesség fejlesztése. Sok szülő gyermekének választékos szókinccsét a rajzfilmnézésnek tulajdonítja. Ebből arra a következtetésre lehet jutni, hogy a rajzfilmet a legtöbbször nem csak kikapcsolódásnak tekintik, hanem a gyermekek fejlesztésének egy módszerének. Ugyanakkor negatívumként a legtöbb szülő ugyanazt határozta meg, miszerint a gyermekek a rajzfilmnézés eredményeképp kevesebbet mozognak, illetve kevesebbet vannak a szabad levegőn. A legtöbb gyermek teljesen passzívan nézi az animációs meséket, azonban vannak olyan mesék, melyek mozgásra is serkentik a kicsiket. Tekintettel arra, hogy több szülő úgy vélekedett, hogy tudatosan választ gyermekének mesét, érdemes lenne esetleg olyan rajzfilmet választani, ami hasonlóan fejlesztő hatású (pl. számolnak benne, egy adott problémát oldanak meg), viszont táncolnak vagy valamilyen tornagyakorlatot is csinálnak a főhősök, ezzel mozgásra serkentve a gyermekeket. Ilyen mese például a Mickey egér játszótere. Ebben az örök klasszikusban a sokak által nagyon kedvelt figurák összetartanak, barátságosak, kedvesek, igyekeznek a bajbajutottakon segíteni, ugyanakkor a mese elején és végén tánca is hívják a gyermekeket.

A legtöbb szakember azzal érvel a „túlzott” rajzfilmnézés ellen, hogy a gyermekekből agresszív viselkedést váltanak ki és rémálmuk lehet egyes meséktől. A kérdőíves vizsgálat során a szülők jellemzően úgy vélekedtek erről a kérdésről, hogy a rajzfilmnézés hatására gyermekükönél nem mutatkozik agresszív viselkedés, illetve nincsenek rémálmaik. A

legtöbb szülő ezt azzal magyarázza, hogy megfelelően határozzák meg, hogy gyermekük mely meséket nézheti, és melyeket nem.

A kutatás utolsó kérdése arra irányult, hogy a szülők véleménye szerint a rajzfilm vagy az olvasott mese „hasznosabb” a gyermekek számára. A szülők szinte egyöntetűen azt a választ adták, hogy az olvasott mese jobb a rajzfilmnél. Ennek ellenére a legtöbb szülő nem olvas mesét a gyermekének, sok gyermek csak az óvodában éli át a meseolvasás örömeit.

Összességében megállapítható, hogy a rajzfilmnézés a gyermekek mindennapi életének szerves részét képezi. Ugyanakkor – számtalan elmélettel és tanulmánnyal szemben – a megkérdezett szülők a rajzfilmnézés helyes módjának az alapját a jól kiválasztott mesében látják, nem pedig a mesenézés idő- és gyakoriság korlátozásában.

A vizsgálat elején felállított hipotézisek a következőképpen teljesültek:

Az 1. számú hipotézis, miszerint a tévékészülékek háztartáson belüli száma nem befolyásolja a gyermekek rajzfilmnézési gyakoriságát és hosszát, beigazolódott.

A 2. számú hipotézis, azaz azok a gyermekek, akik még nem járnak óvodába, több időt töltenek rajzfilmnézéssel, nem igazolódott be.

A 3. számú hipotézis, miszerint azoknál a gyerekeknél, akik válogatott mesét néznek, nem mutatkozik agresszív viselkedés és rémálom, beigazolódott.

Резюме

Перегляд мультфільмів надзвичайно популярний як серед дітей, так і серед дорослих. В даний час асортимент настільки широкий, що кожна вікова група може легко вибрати з асортименту. Доступ до мультфільмів ще полегшується сплеском інтернету і кабельних каналів в порівнянні з попередніми десятиліттями. Хоча на початку тисячоліття майже не було кабельних каналів, які транслювали мультфільми спеціально 24 години на добу, сьогодні доступно не менше 5-6 каналів, незалежно від провайдера, спеціально для дітей. Канали, як правило, націлені на вікову групу, що частково полегшує батькам і дітям вибирати канали, але все одно необхідно звернути пильну увагу на те, що дитина дивиться по телебаченню.

Все більше досліджень намагаються звернути увагу на шкідливий вплив мультфільмів, але слід також пам'ятати, що розумно підібрані анімаційні казки можуть навіть мати ефект розвитку на дітей. На цій підставі в своїй дисертації я вивчила звички перегляду мультфільмів дітей дошкільного віку, в якій прийшла до наступних висновків:

Однією з головних розваг для більшості дітей, незалежно від віку, є перегляд мультфільмів. Діти, які брали участь у дослідженні, віком від 1 до 5 років, і лише деякі з них ходять до дитячого садка. За отриманими результатами видно, що діти, які вже ходять в дитячий садок, зазвичай проводять таку ж кількість часу, і в середньому стільки ж часу дивляться мультфільми, як і діти, які ще не відвідують дитячий садок. Більшість дітей щодня дивляться анімовані казки, незалежно від того, скільки телевизорів або цифрових пристроїв є в сім'ї. Тривалість перегляду історії можна розділити на дві основні групи за результатами. Один - період від половини до 2 годин, а інший - період більше 2 годин. Більшість дітей зазвичай дивляться мультфільми менше 2 годин.

На основі отриманих результатів слід оцінити як позитив, що значна більшість батьків вибирають, який мультфільм може дивитися їхня дитина. Виходячи з відповідей, стало очевидним, що більшість батьків свідомо вибирають для своєї дитини анімаційну казку, яку можна переглянути, і мало хто з нею дивиться те, що «зараз на кабельному каналі». Причиною цього головним чином є, що вони намагаються вибрати добрі казки, головною характеристикою яких є науковий характер. Більшість батьків вважають, що кабельні канали транслюють незліченну кількість казок, які покращують здібності своїх дітей. Наприклад, казки збільшують

словниковий запас дитини, бачать життєві ситуації, які можуть бути частиною повсякденного життя, покращують свої навички вирішення проблем, чисельні навички, вивчають букви і навіть вивчають іноземні слова (англійську мову) з казок. Декілька з батьків відповіли, написавши, що вони вважають, що дуже важливо, щоб анімаційна казка була правильно підібрана для своєї дитини. В іншому випадку у дитини може розвинути неадекватна поведінка або навіть заплутаність своїми думками.

Більшість з батьків сказали, що вони, як правило, присутні, коли їхня дитина дивиться мультфільми. Багато з батьків дивляться мультфільм з дитиною, але багато хто тільки поруч з дитиною. Як правило, батьки, обговорюють з дитиною дії, які вони бачать, і розповідають про казкових персонажів. Улюблена казка їхніх дітей, більшість названа Свинка Пеппа, Маша і ведмідь, зайчик Бінг і Смурфики. Також видно, що не тільки батьки вибирають для своїх дітей казки для розвитку, але і дітям це подобається, вони люблять ці мультфільми і з великим інтересом дивляться їх.

Розвиток словникового запасу та навички вирішення проблем були дуже поширеними відповідями при перерахування позитивних ефектів. Багато батьків приписують своїм дітям лексику перегляду мультфільмів. З цього можна зробити висновок, що більшість людей бачать мультфільми не тільки як відпочинок, але і як метод розвитку дітей. Однак, з негативного боку, більшість батьків визначили те ж саме, що діти рухаються менше, і менше знаходяться на свіжому повітрі. Більшість дітей абсолютно пасивні в перегляді анімаційних казок, але є і казки, які стимулюють маленьких рухатися. Враховуючи, що багато батьків думали, що свідомо вибирають перегляд мультфільмів дитини, можливо, варто вибрати мультфільм, який має подібний ефект розвитку (наприклад, підрахунок, вирішення певної проблеми), а також танці або виконання якихось гімнастичних вправ, тим самим стимулюючи дітей рухатися. Наприклад, дитячий майданчик Міккі Мауса . У цій вічній класиці улюблені персонажі багатьог, тримаються разом, доброзичливі, добрі, намагаються допомогти тим, хто в біді, але в той же час дітей запрошують танцювати на початку і в кінці казки.

Більшість експертів стверджують проти «надмірного» перегляду мультфільмів, що діти спровоковані агресивною поведінкою і можуть мати кошмари з певних казок. У дослідженні батьки зазвичай вважали, що перегляд мультфільмів не призведе до того, що їхня дитина проявить агресивну поведінку або сняться кошмарні сни.

Більшість батьків пояснюють правильністю, вказавши, які мультики може і не може дивитися їхня дитина.

Останнє питання дослідження полягало в тому, щоб виявити, на думку батьків, мультфільм або літературна казка є «більш корисним» для дітей. Батьки майже неетичним чином відповіли, що літературні казки, яку вони читають, була кращою за мультфільм. Незважаючи на це, більшість батьків не читають літературні казки своїй дитині, багато з дітей відчувають тільки радість читання літературних казок в дитячому садку.

В цілому можна зробити висновок, що перегляд мультфільмів є невід'ємною частиною повсякденного життя дітей. У той же час, на відміну від незліченних теорій і досліджень, опитуванні батьки бачать правильний спосіб перегляду мультфільмів як основу для добре підбраної казки, а не в обмеженні часу і частоти перегляду мультфільмів .

Гіпотези, викладені на початку дослідження, були виконані наступним чином:

Підтверджено гіпотезу 1 про те, що кількість телевізорів в господарстві не впливає на частоту і тривалість перегляду дітьми мультфільмів.

Гіпотеза 2, тобто діти, які ще не відвідують дитячий садок, проводять більше часу переглядом мультфільмів, не підтверджена.

Підтверджено гіпотезу 3 про те, що діти, які дивляться обрану казку, не показують агресивної поведінки і не сняться кошмарні сни.

Hivatkozott Irodalom

- Boldizsár Ildikó (2010): Meseterápia. Magvető Könyvkiadó, Budapest.
- Britto, Pia Rebello (2017): Early Moments Matter for every child. United Nations Children's Fund
- Csapó Benő, Nikolov Marianne és Molnár Gyöngyvér (2011): Az oktatás szerepe a nemzeti erőforrások fejlesztésében. Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia. Háttér tanulmány.
- Fehér Ágota, Megyeriné Runyó Anna (szerk.) (2018) A mese szerepe a nevelésben, oktatásban. A BRUNSZVIK TERÉZ SZAKMAI NAPOK keretében szervezett II. Nemzetközi Kisgyermek-nevelési Konferencia kötet, Vác http://real.mtak.hu/78580/1/A%20mese%20szerepe%20a%20nevel%C3%A9sben_oktat%C3%A9sban.pdf – Letöltés dátuma: 2021. március 3.
- Hassan, Ali – Daniyal, M. (2013): Cartoon Network and its Impact on Behavior of School Going Children: A Case Study of Bahawalpur, Pakistan. *International Journal of Management, Economics and Social Sciences*, Vol. 2, No. 1, pp. 6-11.
- Józsa Krisztián (2016): Kihívások és lehetőségek az óvodai fejlesztésben. https://www.researchgate.net/publication/303741232_Kihivasok_es_lehetosegek_az_ovodai_fejlesztésben – Letöltés: 2021. március 14.
- Kádár Annamária: Mesepszichológia: Az érzelmi intelligencia fejlesztése gyermekkorban. Budapest: Kulcslyuk Kiadó, 2012. hátsó kötet tábla
- Kapitány Ágnes, Kapitány Gábor (1998) A tömegkommunikáció. MÚOSZ, Budapest
- Kósa Éva (2004): A média szerepe a gyerekek fejlődésében. <http://real-eod.mtak.hu/1010/1/09%20K%C3%B3sa%20165-186.pdf> – Letöltés dátuma: 2021. március 22.
- Molnár Edina (2019): Mese vagy rajzfilm? *Gradus*, Vol. 6, No. 3, pp. 11-15.
- Molnár Edina (2019): Mese vagy Rajzfilm? http://real.mtak.hu/109435/1/2019_3_ART_002_Molnar.pdf – Letöltés dátuma: 2021. március 17.
- Müller Melissa (2001): Az áruvilág kicsi királyai. Geomédia kiadó Rt., Budapest.
- Ranschburg Jenő (2006): Áldás vagy átok? Gyerekek a képernyő előtt. Saxum Kiadó, Kaposvár.

- Salamon Jenő (1994): A megismerő tevékenység fejlődéslélektana. Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Saturnine, Ruebert (2004): *The Adverse Effects of Cartoons on the Minds of our Children*. Paper presented at a Toon-agedy Conference, Estonia.
- Schleinerné dr. Szányel Erzsébet (2007): Fejlődépszichológia. Pécs. Comenius.
- Sokolova, Mariya (2011): Modern Cartoon Characters in Children Play and Toys. *Psychological Science and Education*, Vol. 16, No. 2, pp. 49-54.
- Stabile, C. A. Harrison, M. (2003): Prime time animation; Television animation and American culture. *Routledge*, London.
- Westcott, Tim (2002): *Globalization of Children' s TV and Strategies of Big three*. http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/youth_media_globalisation.pdf#page=61 – Letöltés dátuma: 2021. február 10., pp. 69-76.
- Yurtsever Kiliçgün, Müge (2015): An examination ont he quality of contents of the cartoons that children ages 3-6 years preferred to watch: 'The cartoon I like most'. *Educational Research and Reviews*, Vol. 10, No. 10, pp. 1415-1423.

Ábrák és táblázatok jegyzéke

1. ábra: Az oktatási befektetések megtérülési rátája az életkor függvényében az alacsony és a magas társadalmi státuszú tanulók esetében.....	9
2. ábra: A gyermeki tevékenységek jelentőségei.....	10
3. ábra: A média megjelenése a gyermek életében.....	21
4. ábra: A nevelő környezet elemei	23
5. ábra: A válaszadó szülők legmagasabb iskolai végzettségének alakulása	27
6. ábra: A vizsgálatban résztvevő gyermekek életkor szerinti megoszlása.....	28
7. ábra: A vizsgálatban résztvevők háztartásában megtalálható televíziók száma.....	29
8. ábra: Digitális eszközök, melyekkel a legtöbb időt töltenek a gyermekek	29
9. ábra: Rajzfilmnézés gyakorisága	30
10. ábra: Alkalmankénti mesenézési idő átlagosan	32
11. ábra: A szülők mesék közötti szelektálásának megléte	32
12. ábra: A szülő jelenléte mesenézés közben.....	33
13. ábra: Mese tartalmának megbeszélése, átbeszélése.....	34
14. ábra: Az agresszivitás jelének mutatkozása a gyermekek, melyet esetlegesen a rajzfilm válthatott ki.....	37
15. ábra: Rémálom.....	37
16. ábra: Olvasott mese vagy rajzfilm	38
1. táblázat: A rajzfilmnézés pozitív és negatív hatásai a szülők szerint	35
2. táblázat: A rajzfilmnézés pozitív és negatív hatásai a szülők szerint	36
3. táblázat: Rajzfilmnézéssel töltött idő és a háztartásban található TV-készülékek száma közötti kapcsolat.....	39
4. táblázat: Rajzfilmnézés gyakorisága és a háztartásban található TV-készülékek száma közötti kapcsolat	40
5. táblázat: Az óvodába járás és rajzfilmnézés ideje közötti kapcsolat	41
6. táblázat: Az óvodába járás és rajzfilmnézés gyakorisága kapcsolat.....	42
7. táblázat: A válogatott mesenézés és az agresszív viselkedés közötti kapcsolat	43
8. táblázat: A válogatott mesenézés és a rémálom közötti kapcsolat	43

Mellékletek

KÉRDŐÍV

A rajzfilmek hatásai az óvodás gyermek pszichikai fejlődésére

Kovácsik Nikoletta vagyok, a beregszászi II. Rákóczi Kárpátaljai Magyar Főiskola Óvodapedagógia szakos végzős hallgatója.

Azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy a kérdőív kitöltésével legyen segítségemre a szakdolgozatomhoz szükséges kutatásban. A szakdolgozatomban azt vizsgálom, hogy a gyerekekre, milyen hatással vannak a rajzfilmek. Elsősorban olyan Édesanyák/ Édesapák válaszaira lenne szükségem, akinek 1,5- 6 éves kor közötti gyermeke van. A kérdőívek kitöltése és feldolgozása névtelenül történik. Az adatokat csak a szakdolgozatom elkészítéséhez használom fel.

Köszönöm a segítséget!

*Kötelező

E-mail-cím *

Az Ön e-mail-címe

Neme *

Nő

Férfi

Egyéb:

Legmagasabb iskolai végzettsége? *

- Középiskola
- Gimnázium
- Szakközépiskola
- Liceum
- Főiskola
- Egyetem

Jár-e óvodába a gyermeke? *

- Igen
- Nem

Életkora? *

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46 fölött

Mely oktatási intézménybe jár gyermeke? *

Saját válasz

Gyermekének/gyermekének életkora (Több válasz is lehetséges) *

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Mennyi tv készülék található a háztartásban? *

- 0
- 1
- 2
- 3

Milyen okos eszközöket használ gyermeke? (Több válasz is lehetséges) *

- számítógép
- okos telefon
- laptop
- tablett
- Tv
- Semilyet

Kb. mennyi időt tölt használatukkal? *

- Fél órát
- Fél óra – 1 órát
- 1-2 órát
- 2-3 órát
- 3 óránál többet

Milyen időközönként néz rajzfilmeket gyermeke? *

- Minden nap
- Hetente több alkalommal
- Hetente 1-2 alkalommal
- Havonta néhány alkalommal
- Soha

Melyik a kedvenc rajzfilme gyermekének? *

Saját válasz _____

Nagyjából mennyi időt tölt gyermeke rajzfilm nézéssel? *

- 30 percet
- 30 – 60 percet
- 1-2 órát
- 2-3 órát
- 3 óránál többet

Milyen típusú rajzfilmeket néz inkább gyermeke? *

- Animációs
- Magyar népmese
- Amit a televízió sugároz éppen
- Egyéb: _____

Rajzfilm nézés helyett tölt-e más időtöltést is gyermeke szabadidejében? *

- Igen
- Nem
- Igen, mégpedig
- Egyéb: _____

Megválogatja-e Ön, hogy milyen rajzfilmeket nézhet gyermeke? *

- Igen
- Nem
- Néha

Ön jelen van-e a gyermekével rajzfilm nézés közben? *

- Igen
- Nem
- Mindig
- Néha

Meg szokta beszélni gyermekével a rajzfilmek tartalmát? *

- Igen
- Nem
- Néha
- Egyéb: _____

Ön szerint milyen pozitív hatással vannak gyermekére a rajzfilmek? *

Saját válasz _____

Ön szerint milyen negatív hatással vannak gyermekére a rajzfilmek? *

Saját válasz _____

Látta gyermekén agresszivitás jelét, melyet esetlegesen a rajzfilm válthatott ki? *

- Igen
- Nem
- Egyéb: _____

Említette-e gyermeke valaha, hogy a meséből vett szereplők szerepeltek rémálmában? *

- Igen
- Nem
- Néha
- Egyéb: _____

Ön szerint a rajzfilm vagy az olvasott mese fontosabb a gyermek pszichikai fejlődése szempontjából? *

- Rajzfilm
- Olvasott mese

A válaszairól másolatot küldünk a megadott címre.

Vissza

Küldés

Завідувачу кафедри
Біді Олені Анатоліївні,
доктору пед. наук, професору
здобувача вищої освіти
Ковачік Ніколетти Юріївни,
стдентки IV-го курсу,
012 Дошкільна освіта

ЗАЯВА

З правилами чинного Положення «Про академічну доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ф. Ракоці II» від «30» серпня 2019 року, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску роботи до захисту і застосування заходів дисциплінарної та академічної відповідальності, ознайомлений(а).

Про використання Системи виявлення текстових збігів/ідентичності/ схожості в роботах здобувачів вищої освіти повідомлений(а) та надаю свою згоду на обробку та збереження моєї роботи в Базі даних Інституту. Також надаю ЗУІ право на передачу моєї роботи для обробки та збереження в Системі виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та використання роботи для виявлення плагіату в інших роботах, які завантажувалися/завантажуються для перевірки Системою виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості та користувачами, які мають доступ до цієї Системи, виключно в обмежених цілях для виявлення плагіату в текстах робіт.

Робота для перевірки Інституту надається в друкованому та електронному варіанті. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

2021. 05. 28.

Дата

Підпис

Bida Olena tanszékvezető részére
a pedag. tud. doktora, professzorának
Kovácsik Nikoletta
Óvodapedagógia szakos
IV. évfolyamos hallgatótól

NYILATKOZAT

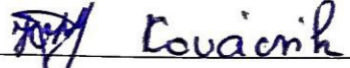
A II. Rákoczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 2019. augusztus 30-án kelt tudományetikai szabályzatának pontjaival, amelyek szerint plágium felfedezése esetén a diplomamunka nincs védéshez engedve, megismerkedtem.

Tájékoztatót kaptam a plágiumszűrő rendszer használatáról, hozzájárulok a munkám ellenőrzéséhez és tárolásához az intézményi adatbázisban. Felhatalmazom az intézményt, hogy a munkámat ellenőrzés után felhasználhassák a plágiumszűrő program működésénél a további munkák ellenőrzésének folyamatában.

A munkát ellenőrzés céljából elektronikusan és nyomtatott formában is benyújtottam az intézménynek. Munkám elektronikus változata azonos a nyomtatott példánnyal.

2021. 05. 28.

Dátum

Aláírás

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007919040

Дата перевірки:
18.05.2021 23:09:32 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
19.05.2021 00:52:11 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Kovacsik Nikoleta 2021

Кількість сторінок: 54 Кількість слів: 11200 Кількість символів: 89143 Розмір файлу: 1.55 MB ID файлу: 1008010787

5.3% Схожість

Найбільша схожість: 4.38% з Інтернет-джерелом (http://gradus.kefo.hu/archive/2019-3/2019_3_ART_002_Molnar.pdf)

5.3% Джерела з Інтернету

47

Сторінка 56

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел